

PREFACE

The 'FOCUS' is published by the Kerala Legislature Secretariat for the use of the members of the Kerala Legislative Assembly. It is a digest containing articles and excerpts from books on subjects of current intellectual, political, social and cultural interest, news, reports of the commissions and committees and reviews of books. The views expressed therein are those of the authors and do not necessarily reflect the views of the Kerala Legislature Secretariat.

Materials reproduced from other sources may not be republished in any form. Inquiries regarding permission for publication may be addressed directly to the sources cited.

**S.V. UNNIKRISHNAN NAIR ,
SECRETARY ,
KERALA LEGISLATIVE ASSEMBLY.**

CONTENTS

VOL. XLIX

AUGUST 2019

No. 8

	ARTICLES	Page
സതീഷ് സൂര്യൻ	നടപ്പാക്കേണ്ടതല്ലേ ഗാഡ്ഗിൽ നിർദ്ദേശങ്ങൾ സമകാലിക മലയാളം [26 ആഗസ്റ്റ് 2019]	1-10
മലയിൻകീഴ് ഗോപാലകൃഷ്ണൻ	സെക്രട്ടേറിയറ്റ് മന്ദിരം ഒന്നര നൂറ്റാണ്ടിന്റെ പ്രൗഢി സമകാലിക ജനപഥം [ആഗസ്റ്റ് 2019]	11-19
Suby Elizabeth Oommen	Prevention of Diseases through Primary Health Centres A Glimpse on Urban and Rural Areas in Kerala [Southern Economist, 15 August 2019]	20-28
M. Sridhar Acharyulu	Blow to federalism [Down to Earth, 16-31 August 2019]	29-31
	<u>പുസ്തകപരിചയം</u>	
എം.വി.സി.	കാലത്തിന്റെ നേർസാക്ഷ്യം - [പുസ്തകപരിചയം - “പ്രസ് ഗ്യാലറി കണ്ട സഭ”, പി. ശ്രീകുമാർ കേരളശബ്ദം [15-31 ആഗസ്റ്റ് 2019]	32-33
	<u>LEGISLATIVE BUSINESS</u>	
	Resume of Business- The First Session of the Seventeenth Lok Sabha	34-44

**നടപ്പാക്കേണ്ടതല്ലേ ഗാഡ്ഗിൽ നിർദ്ദേശങ്ങൾ
സതീശ് സൂര്യൻ**

മഹാരാഷ്ട്രയിൽ പശ്ചിമഘട്ടമേഖല തുടങ്ങുന്നതു മുതൽ കേരളം, കർണാടകം, തമിഴ്നാട്, ഗോവ, മഹാരാഷ്ട്ര എന്നീ പ്രദേശങ്ങളെ ഉൾക്കൊള്ളുന്ന, 1490 കിലോമീറ്റർ ദൈർഘ്യവും 129037 ചതുരശ്ര കിലോമീറ്റർ വിസ്തീർണ്ണവുമുള്ള പ്രദേശത്തെ പാരിസ്ഥിതിക നിലകളേയും മനുഷ്യജീവിതത്തേയും പരിഗണിച്ചു തയ്യാറാക്കിയതാണ് വെസ്റ്റേൺ ഘട്ട് ഇക്കോളജി എക്സ്പെർട്ട് പാനൽ എന്ന ശരിപ്പെരുള്ളതും മാധവ് ഗാഡ്ഗിലിന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ നിരവധി വിദഗ്ധർ ചേർന്നു തയ്യാറാക്കിയതുമായ ഗാഡ്ഗിൽ കമ്മിറ്റി റിപ്പോർട്ട്. കേന്ദ്ര വനം പരിസ്ഥിതി മന്ത്രാലയം നിയോഗിച്ച ഈ കമ്മിറ്റിയുടെ റിപ്പോർട്ടിനെച്ചൊല്ലി നമ്മുടെ നാടിനെ അടിക്കടി ഗ്രസിക്കുന്ന പ്രകൃതിദുരന്തങ്ങളുടെ പശ്ചാത്തലത്തിൽ നിരവധി തവണ സംവാദങ്ങൾ ഇതിനകം ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്. അപ്രായോഗികവും യാഥാർത്ഥ്യ ബോധമില്ലാത്തതും അമിതമായ പാരിസ്ഥിതികപ്രേമം പ്രകടിപ്പിക്കുന്നതു മൊക്കെയെന്നു വിമർശകർ വിലയിരുത്തുന്ന ഈ റിപ്പോർട്ട് എന്തുകൊണ്ടാണ് വീണ്ടും വീണ്ടും ചർച്ച ചെയ്യപ്പെടുന്നത്? ഇങ്ങനെ വീണ്ടും ഇതു ചർച്ചചെയ്യപ്പെടുന്നതിനു പിറകിൽ അതിനെ എതിർക്കുന്നവർ ഉന്നയിക്കുന്നതുപോലെ ഏതെങ്കിലും രാഷ്ട്രീയ-സാമുദായിക താല്പര്യങ്ങൾ ഒളിച്ചിരിക്കുന്നുണ്ടോ?

2018-ലുണ്ടായതും പ്രകൃതി ഈ വർഷം അലംഘനീയമായ ഒരാചാരം പോലെ ആവർത്തിച്ചതും ഇനിയുള്ളകാലം ആവർത്തിക്കപ്പെടുമെന്നു നമുക്കു പ്രതീക്ഷിക്കാവുന്നതുമായ പ്രകൃതിക്ഷോഭങ്ങൾ നമ്മളിൽ പാരിസ്ഥിതികമായ ഉത്കണ്ഠകൾ ഉയർത്തുന്നുണ്ടെന്നുള്ളത് എന്തായാലും യാഥാർത്ഥ്യമാണ്. അതു കേവലം കാല്പനികമായ നമ്മുടെ പ്രകൃതിസ്നേഹത്തിൽ നിന്നുണ്ടായതല്ല മറിച്ച് മനുഷ്യരെന്ന നിലയിൽ നമ്മുടെ നിലനിൽപ്പും ദുരന്തങ്ങളെ തുടർന്ന് അപകടത്തിലാകുന്ന നമ്മുടെ സമ്പദ്വ്യവസ്ഥയും ഉയർത്തുന്ന ചിന്തകളിൽ നിന്നുണ്ടാകുന്നതാണ്. കഴിഞ്ഞവർഷം കരകവിഞ്ഞും വഴിമാറിയുമൊഴുകിയ നദികളും ജലാശയങ്ങളുമാണ് കൂടുതൽ ദുരന്തങ്ങൾ വിതച്ചെങ്കിൽ ഇത്തവണ കുമ്പാരം കൂട്ടിയ മലർപ്പൊടി കണക്കേ ഇടിഞ്ഞുതീർന്ന

കുന്നുകളും മലകളുമാണ് മനുഷ്യജീവനും സ്വത്തിനും കൂടുതൽ നാശനഷ്ടങ്ങൾ വരുത്തിയത്.

ഇക്കൊല്ലം ആഗസ്റ്റ് എട്ടുമുതൽ പത്തുവരെയുള്ള മൂന്നുദിവസങ്ങളിൽ കേരളത്തിൽ പെയ്തത് ദീർഘകാലശരാശരിയിൽനിന്നു പത്തിരട്ടിവരെ കൂടുതൽ മഴയാണ്. മഹാപ്രളയമുണ്ടായ 2018 ഓഗസ്റ്റിൽ ഇതേ ദിവസങ്ങളിൽ പെയ്തതിനേക്കാൾ പലമടങ്ങ്. ഈ വർഷം വേനൽമഴയാകട്ടെ, നന്നേ കുറവായിരുന്നു. കാലവർഷം കനക്കാറുള്ള ജൂൺ, ജൂലൈ മാസങ്ങളിൽ മഴ കുറഞ്ഞത് പലയിടങ്ങളിലും വരൾച്ചയ്ക്കും വഴിവച്ചു. പക്ഷേ, മൂന്നോ നാലോ ദിവസങ്ങളിൽ പെയ്ത മഴ, മുൻദിവസങ്ങളിലുണ്ടായ മഴക്കുറവ് നികത്താൻ പോരുന്ന തരത്തിലായി.

ഒട്ടേറെ ദിവസങ്ങളിലായി പെയ്യേണ്ട മഴ, കനത്ത നാശനഷ്ടങ്ങൾ സൃഷ്ടിച്ചുകൊണ്ട് ഏതാനും ദിവസത്തേയ്ക്കായി ചുരുങ്ങുന്നുവെന്നതിന്റെ സൂചനയാണ് കാലാവസ്ഥാ നിരീക്ഷകർ ചൂണ്ടിക്കാട്ടുന്നത്. അതായത് മഴയുടെ പാറ്റേണിൽ വ്യത്യാസം വന്നിരിക്കുന്നുവെന്ന് അർത്ഥം. ഇടിയോടുകൂടിയ മഴ ആഗസ്റ്റ് മാസത്തിൽ നമ്മുടെ നാട്ടിൽ പതിവില്ല. ക്യൂമുലോ നിംബസ് മേഘങ്ങൾ-മഴക്കുന്മാരമേഘങ്ങൾ-സമൃദ്ധമായുള്ള വേനൽമഴയുടെ കാലത്തും ഇടവപ്പാതിയുടെ തുടക്കത്തിലും തുലാവർഷക്കാലത്തുമാണ് ഇടിയും മിന്നലും ഉണ്ടാകാറുള്ളത്. എന്നാൽ, ഈ ഓഗസ്റ്റിലുണ്ടായ മഴ പലയിടങ്ങളിലും ഇടിയുടെ അകമ്പടിയോടുകൂടിയായിരുന്നു എന്നു നിരീക്ഷിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. കഴിഞ്ഞ കുറേ വർഷങ്ങളിലെ മഴയുടെ സ്വഭാവം കണക്കിലെടുക്കുമ്പോൾ മഴയുടെ പാറ്റേണിൽ വ്യതിയാനം വന്നു എന്നുവേണം കരുതാൻ. ഇതാകട്ടെ, ആഗോളതലത്തിലുള്ള കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനത്തിന്റെ സൂഷ്ടിയാണ്. ആഗോളതാപനം ശാസ്ത്രലോകം സ്ഥിരീകരിച്ച ഒരു വസ്തുതയാണ്. അതുകൊണ്ട് കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനമാണ് മഴയ്ക്കും മഴ വിതച്ച നാശത്തിനും വഴിവച്ചതെന്നു വിലയിരുത്താൻ എളുപ്പമുണ്ട്. അപ്പോൾ ആഗോളതാപനവും കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനവും ആഗോളമായ ഒരു പശ്ചാത്തലത്തിൽ ഉരുവംകൊള്ളുന്ന ഭൗമരാഷ്ട്രീയമുയർത്തി പ്രതിരോധിക്കേണ്ടുന്ന ഒന്നാണെന്നു വരുന്നു.

ആഗോളമായ പാരിസ്ഥിതിക തകർച്ചയിൽ വികസിത രാഷ്ട്രങ്ങളുടെ പങ്കു കണക്കിലെടുക്കുമ്പോൾ നമ്മുടെ പശ്ചിമഘട്ടത്തിലെ ക്വാറിനുകളും ഇടനാടൻ കുന്നുകളുടെ മരണവും നികത്തിയെടുക്കപ്പെടുന്ന തണ്ണീർത്തടങ്ങളും ചതുപ്പുനിലങ്ങളും കണ്ടുകണ്ടിരിക്കേ അങ്ങനെയൊരുനാൾ ഇല്ലാതാകുന്ന വയൽപ്പച്ചകളും കാവുകളും കാടുകളും പുഴപുറമ്പോക്ക് കയ്യേറി അഹങ്കാരത്തോടെ തലയുയർത്തിപ്പിടിച്ചു നിൽക്കുന്ന റിവർഫ്രണ്ട് ഫ്ളാറ്റുകളും അപ്പാർട്ടുമെന്റുകളും നീരാഴുക്ക് തടസ്സപ്പെടുത്തി ജലാശയങ്ങളിൽ വന്നടിയുന്ന പ്ലാസ്റ്റിക് മാലിന്യവും മറ്റുമൊന്നും ഒരു പ്രശ്നമേ അല്ലെന്നു വരുന്നു. “നാം നേരിടുന്ന മിക്ക പ്രശ്നങ്ങളും വ്യവസ്ഥാപരമാണ്. അതുകൊണ്ട് വ്യവസ്ഥ മാറുമ്പോൾ എല്ലാം മാറും” എന്ന യാന്ത്രിക ഇടതുപക്ഷന്യായം ആവർത്തിക്കുന്നതുപോലെ എല്ലാ പ്രകൃതിദുരന്തങ്ങളും ആഗോളതാപനത്തിന്റെ ഫലമായാണ്. അതുകൊണ്ട് വികസിത രാഷ്ട്രങ്ങൾ തിരുത്താൻ തയ്യാറായാലേ ദുരന്തങ്ങൾ ആവർത്തിക്കാതിരിക്കുകയുള്ളൂ എന്നൊരാറ്റു ന്യായത്തിൽ നമുക്കിപ്പോൾ പ്രകൃതിയുടെമേൽ പ്രാദേശികമായി നാം നടത്തുന്ന എല്ലാ കയ്യേറ്റങ്ങളേയും മറച്ചുപിടിക്കാനാകുന്നുണ്ട്.

പ്രകൃതിക്ഷോഭങ്ങൾ സ്വാഭാവികമാണെന്നും സംസ്കാരങ്ങളെവരെ അതു പലപ്പോഴും തേച്ചുമായ്ചു കളഞ്ഞിട്ടുണ്ടെന്നും അങ്ങനെ നിരവധി പ്രകൃതിക്ഷോഭങ്ങളുടെ സൃഷ്ടിയാണ് കേരളമെന്ന ഭൂപ്രദേശത്തിന്റെ മിക്ക ഭാഗങ്ങളുമെന്നും ചരിത്രബോധമുള്ളവർ ഈ സന്ദർഭത്തിൽ ചൂണ്ടിക്കാണിക്കുന്നുണ്ട്. 1341-ൽ ഒരു വെള്ളപ്പൊക്ക കാലത്ത് രൂപപ്പെട്ട കൊച്ചി തുറമുഖവും വൈപ്പിൻപോലുള്ള പ്രദേശങ്ങളും ഇപ്പോൾ ഇടനാടിനോട് ചേർന്ന് കിടക്കുന്ന നിരണം പോലുള്ള പ്രദേശങ്ങളും പഴയ വെള്ളപ്പൊക്കക്കാലങ്ങളും മാറി മാറി വന്ന നാടിന്റെ ഭൂപടങ്ങളും നാടിന്റെ ജീവിതം രൂപപ്പെടുത്തിയതിൽ പ്രകൃതിക്ഷോഭങ്ങൾക്കുള്ള പങ്ക് എടുത്തുകാട്ടുന്നുണ്ട്.

പ്രശസ്ത സെസ്മോളജിസ്റ്റ് ലൂസി ജോൺസ് എഴുതിയ ‘ദ ബിഗ് വൺസ്’ എന്ന പുസ്തകം വിവരിക്കുന്നത് ഇത്തരത്തിൽ പ്രകൃതിദുരന്തങ്ങളുടെ ചരിത്രവും പ്രകൃതിദുരന്തങ്ങൾ എങ്ങനെയാണ് മനുഷ്യചരിത്രത്തെ രൂപപ്പെടു

ത്തിയത് എന്നുമാണ്. അത്രയൊന്നും ഭദ്രമല്ലാത്ത പ്രദേശങ്ങളിൽ ജനസംഖ്യാ വർധനയുണ്ടാകുന്നതിന്റെയും താപനില വർദ്ധിക്കുന്നതിന്റേയും പശ്ചാത്തലത്തിൽ പ്രകൃതിക്ഷോഭങ്ങളുടെ പ്രത്യാഘാതം ഏറെ വലുതാണ്. ലൂസി ജോൺസ് ചൂണ്ടിക്കാട്ടിയതുപോലെ പ്രകൃതിക്ഷോഭങ്ങൾക്ക് എളുപ്പം വശംവദമാകാവുന്ന ഭദ്രമല്ലാത്ത ഒരു മേഖലയായി കേരളത്തേയും കരുതേണ്ടതുണ്ട് എന്നാണ് സമീപകാല അനുഭവങ്ങൾ തെളിയിക്കുന്നത്.

കേരളത്തിലും മറ്റു ചില പടിഞ്ഞാറൻ ഇന്ത്യൻ സംസ്ഥാനങ്ങളിലുമായി വ്യാപിച്ചുകിടക്കുന്ന പശ്ചിമഘട്ടമേഖലയിൽ ഏറെക്കാലം മുൻപു നടന്ന പ്രകൃതിക്ഷോഭങ്ങൾ ചരിത്രത്തിൽ രേഖപ്പെടുത്തപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. പശ്ചിമഘട്ടത്തിലെ പാറക്കെട്ടുകളും നിബിഡവനങ്ങളും വെള്ളത്തിൽ ഒലിച്ചുപോകുന്ന പാതകളും മനുഷ്യസഞ്ചാരത്തേയും വിനിയമസംവിധാനങ്ങളേയും പഴയകാലം മുൻപേ തന്നെ തടസ്സപ്പെടുത്തിയിരുന്നതായി നമുക്കറിവുണ്ട്. ഇവ മറികടന്ന് എളുപ്പം എത്തിച്ചേരാനാകില്ല എന്ന ആനുകൂല്യം മുതലെടുത്താണ് ശിവജി തന്റെ മറാത്താ സാമ്രാജ്യം സൃഷ്ടിച്ചതെന്ന് ഗാഡ്ഗിൽ കമ്മിറ്റി റിപ്പോർട്ടിൽത്തന്നെ പരാമർശിക്കുന്നുണ്ട്. ഭൂപടങ്ങളും അവയുടെ പ്രകൃതിദത്ത അതിരുകളും ക്ഷണത്തിൽ മാറ്റിവരയ്ക്കുകയും പുതിയ ദ്വീപുകളും പുഴകളും സമുദ്രതീരങ്ങളും എളുപ്പത്തിൽ വരച്ചുചേർക്കുകയും ചെയ്യുന്ന പ്രകൃതിയുടെ കലാവൈഭവം ചൂണ്ടിക്കാട്ടി “ഇതൊക്കെ മുൻകാലങ്ങളിൽ നടന്നിട്ടുണ്ട്. ഇപ്പോൾ നടക്കുന്നു. ഇനിയും നടക്കാം. എന്തുചെയ്യാം, മനുഷ്യൻ നിസ്സഹായനാണ്” എന്ന വിധിവാദം ഉയർത്തുകയും വകതിരിവില്ലാത്ത പ്രകൃതിചൂഷണം മൂലമാണ് സ്ഥിതിഗതികൾ ഗുരുതരമാകുന്നത് എന്ന വസ്തുത മറച്ചുപിടിക്കുകയും ചെയ്യുന്നുണ്ട് ഇനിയും മറ്റുചിലർ.

ഗാഡ്ഗിൽ റിപ്പോർട്ടിന്റെ പവിത്രത

കഴിഞ്ഞ ഏതാനും വർഷങ്ങളായി കേരളത്തിൽ, വിശേഷിച്ചും പശ്ചിമഘട്ട മേഖലയിലെ കുടിയേറ്റ കർഷക സമൂഹങ്ങളിൽ ചൂടുപിടിച്ച രാഷ്ട്രീയ ചർച്ചകൾക്കും കോലാഹലങ്ങൾക്കും വഴിവെച്ച ഒന്നാണ് ഗാഡ്ഗിൽ കമ്മിറ്റി റിപ്പോർട്ട്. വോട്ടുബാങ്ക് മുൻനിർത്തി സി.പി.ഐ.(എം) അടക്കമുള്ള രാഷ്ട്രീയ പാർട്ടികളും സ്ഥാവരജംഗമങ്ങളുടെ നഷ്ടം ഭയന്ന മതാധികാരികളും റിപ്പോർട്ട്

നടപ്പാകാതിരിക്കാൻ വലിയ പ്രക്ഷോഭങ്ങളാണ് മേഖലയിൽ അഴിച്ചുവിട്ടത്. ഗാഡ്ഗിൽ കമ്മിറ്റി റിപ്പോർട്ട് നടപ്പാക്കണമെന്ന് പ്രമുഖ രാഷ്ട്രീയ കക്ഷികളിൽ ബി.ജെ.പി. മാത്രമാണ് ആവശ്യമുന്നയിച്ചത്. ഇതു സംബന്ധിച്ച ആ കക്ഷിയുടെ രാഷ്ട്രീയ ജാർഗ്ഗണുകളിൽ പരിസ്ഥിതിയുടെയും മനുഷ്യജീവിതത്തിന്റെയും സംരക്ഷണം എന്നതിനേക്കാളുപരി ക്രിസ്ത്യാനികളുടെ ഭൂമികയ്യേറ്റം, കുരിശുകൃഷി തുടങ്ങിയ കാര്യങ്ങളായിരുന്നു, മതവിദ്വേഷമായിരുന്നു പത്തിവിടർത്തി നിന്നത്. ആ പാർട്ടിയുടെ ഭരണം വന്നു പൊയ്ക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന സംസ്ഥാനങ്ങളിലൊന്നും ഈ റിപ്പോർട്ട് നടപ്പാക്കുന്നതു പോയിട്ട് പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണത്തിന്റെ ദിശയിൽ ഒരു മുന്നേറ്റവും നടത്താൻ തയ്യാറായിട്ടില്ലെന്നതാണ് വാസ്തവം.

വോട്ടുബാങ്കുകളിലെ ഉരുൾപൊട്ടൽ ഭയക്കുന്ന രാഷ്ട്രീയ കക്ഷികൾ, പശ്ചിമഘട്ട മേഖലയിലെ പ്രകൃതിസമ്പത്ത് ചൂഷണം ചെയ്യാൻ ആർത്തിപുണ്ടു നടക്കുന്ന സ്ഥാപിത താല്പര്യക്കാർ, മതസാമുദായിക ശക്തികൾ, തങ്ങളുടെ വാസസ്ഥലവും കൃഷിയിടവും നഷ്ടപ്പെടുമോ എന്ന ആശങ്കപുണ്ടു കുടിയേറ്റ കർഷകർ, ഗാഡ്ഗിൽ റിപ്പോർട്ടിനെ വിശുദ്ധഗ്രന്ഥത്തിന്റെ പവിത്രതയോടെ സമീപിക്കുന്ന ബുദ്ധിജീവികളും പരിസ്ഥിതി പ്രവർത്തകരും തുടങ്ങിയവരായിരുന്നു അക്കാലത്ത് മലയോര മേഖലയിൽ അരങ്ങേറിയ നാടകങ്ങളിലെ മുഖ്യകഥാപാത്രങ്ങൾ. സംഘടിക്കാനും സമരം ചെയ്യാനും ജനാധിപത്യം നൽകുന്ന ഒൗദാര്യം എങ്ങനെയാണ് മനുഷ്യവിരുദ്ധമായി പ്രയോഗിക്കപ്പെടുക എന്നതിന് ആദ്യത്തെ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് ഗവൺമെന്റിനെതിരെ നടന്ന സമരം തൊട്ട് നിരവധി ഉദാഹരണങ്ങളുണ്ട്. നമ്മുടെ രാഷ്ട്രീയ വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് അത്തരം ഉദാഹരണങ്ങളിൽ ചൂണ്ടിക്കാണിക്കാനാകുന്ന പ്രമുഖമായ മറ്റൊരു കുപ്രസിദ്ധ സമരമായി ഗാഡ്ഗിൽ റിപ്പോർട്ടിനെച്ചൊല്ലി മലയോര മേഖലയിലുണ്ടായ പ്രക്ഷോഭങ്ങൾ.

മൺസൂൺ ഇപ്പോഴും കേരളത്തിൽ പിൻവാങ്ങിയിട്ടില്ല. നാം വിശ്വസിക്കുന്നത് ഇത്തവണ സംഭവിക്കാവുന്ന ഏറ്റവും മോശപ്പെട്ട ഒരു സ്ഥിതിവിശേഷത്തെ, ഭയാനകമായ ഒരു പ്രകൃതിദുരന്തത്തെ നമ്മൾ പിന്നിട്ടുകഴിഞ്ഞുവെന്നാണ്.

എന്നാൽ, പ്രകൃതിക്ഷോഭങ്ങൾ എപ്പോൾ വേണമെങ്കിലും ഉണ്ടാകാം. ഒരു സ്വയംകൃതാനർത്ഥമെന്ന നിലയിൽ ഇനിയും എപ്പോൾ വേണമെങ്കിലും നാശനഷ്ടങ്ങൾ വിതച്ചുകൊണ്ട് പ്രകൃതിദുരന്തമാകാം. പുത്തുമലയിലും കവളപ്പാറയിലും നാശനഷ്ടങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കിയതും മറ്റുപലമേഖലകളിലും ഭീഷണി ഉയർത്തുന്നതുമായ ഉരുൾപൊട്ടലുകൾക്ക് എണ്ണത്തിൽ പെരുകിവരുന്ന ക്വാറികൾക്കും അതിരുകടന്ന പ്രകൃതിചൂഷണത്തിനും ഒരു പങ്കുമില്ലെന്ന വാദം അപ്പോഴും ഒരു വലിയ വിഭാഗം ആളുകൾ ആവർത്തിച്ചേക്കാം. തീർച്ചയായും ഇത്തരം വികസന മൗലികവാദത്തിനും ഗാഡ്ഗിൽ റിപ്പോർട്ടിന്റെ അന്തസ്സത്ത മനസ്സിലാകാതെ, തങ്ങളുന്നയിക്കുന്ന തരം പരിസ്ഥിതി മൗലികവാദമാണ് അതിലുള്ളടങ്ങിയിരിക്കുന്നതെന്ന വിശ്വാസത്താൽ അതേച്ചൊല്ലി ബഹളം വെയ്ക്കുന്ന പരിസ്ഥിതി മൗലികവാദത്തിനും ഒരു ബദൽ എന്ന നിലയിൽ ഗാഡ്ഗിൽ നയിച്ച വെസ്റ്റേൺ ഘട്ട് ഇക്കോളജി എക്സ്പെർട്ട് പാനൽ റിപ്പോർട്ടിനു വലിയ പ്രസക്തിയുണ്ട്. എന്തുകൊണ്ടാണ് ഗാഡ്ഗിൽ റിപ്പോർട്ട് പ്രസക്തമാകുന്നത്? ഒന്നാമത്തെ കാരണം പാരിസ്ഥിതിക മേഖലയിൽ ദിശാബോധത്തോടുകൂടിയ ധൈഷണികമായ ഒരു ഇടപെടൽ ആകുന്നു ആ റിപ്പോർട്ട് എന്നതാണ്. ഉപഭോഗാധിഷ്ഠിതവും നിർമ്മാണ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് ഊന്നൽ നൽകുന്നതുമായ സാമ്പത്തികവളർച്ചയ്ക്ക് പ്രാമുഖ്യം കല്പിക്കുന്ന നവലിബറൽ സമ്പദ് വ്യവസ്ഥയുടെ പശ്ചാത്തലത്തിൽ മനുഷ്യനെ ഒഴിച്ചുനിർത്താത്ത പരിസ്ഥിതി രാഷ്ട്രീയം ആ റിപ്പോർട്ട് ഉയർത്തിപ്പിടിക്കുന്നുണ്ട്. “ജനാവബോധം പ്രകൃതിസംരക്ഷണത്തിൽ പ്രാഥമികമായ ഘടകമാണ്. സുശക്തമായ ജനാധിപത്യ സംവിധാനവും സമത്വപൂർണ്ണമായ വ്യവസ്ഥിതിയുമാണ് പ്രകൃതിസംരക്ഷണത്തിന്റെ മൂന്നുപാധികൾ....” 2013 മെയ് മുനിന് സമകാലിക മലയാളത്തിനുവേണ്ടി ഇതേ ലേഖകനു നൽകിയ അഭിമുഖത്തിൽ പ്രതികരിച്ചതിങ്ങനെ. ഗ്രാമസഭകളും അയൽക്കൂട്ടങ്ങളുമൊക്കെ എങ്ങനെയാണ് പരിസ്ഥിതിസംരക്ഷണം നടപ്പാക്കാൻ പോകുന്നത് എന്നു ചോദിച്ച് ഗാഡ്ഗിൽ റിപ്പോർട്ടിന്റെ അപ്രായോഗികതയെ എടുത്തുപറയുകയും അപഹസിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന ‘പ്രാഗ്മാറ്റിസ്റ്റുകൾ’ക്ക് ഗാഡ്ഗിലിന്റെ സമത്വത്തിലും

ജനാധിപത്യത്തിലുമുള്ള വിശ്വാസം തീർച്ചയായും ദഹിക്കാനിടയില്ല. സമത്വപൂർണ്ണമായ വ്യവസ്ഥയും സുശക്തമായ ജനാധിപത്യ സംവിധാനവും ഉണ്ടാകണമെന്നു വരുന്നതും. അന്ന് അദ്ദേഹം ആ അഭിമുഖത്തിൽ ചൂണ്ടിക്കാണിച്ച മറ്റൊരു വസ്തുത താൻ നയിച്ച പാനൽ സമർപ്പിച്ച റിപ്പോർട്ട് അടഞ്ഞ ഒന്നല്ലെന്നും അർത്ഥവത്തായ ചർച്ചകളിലൂടെ സമഗ്രതയിലേക്കു വികസിപ്പിക്കേണ്ടുന്ന ഒന്നാണെന്നുമാണ്.

റിപ്പോർട്ട് ഒരർത്ഥത്തിൽ അന്തിമമാണെന്നു ഞാൻ പറയില്ല. റിപ്പോർട്ട് ഗ്രാമസഭകൾ തൊട്ട് മുകളിലേക്കു ജനാധിപത്യ സംവിധാനങ്ങളിൽ വിശദമായ ചർച്ചയ്ക്ക് വിധേയമാക്കലാണ് അതു നടപ്പാക്കുന്നതിന്റെ ആദ്യപടിയായി ഞങ്ങൾ വിഭാവനം ചെയ്തിരിക്കുന്നത്. അങ്ങനെ വരുമ്പോൾ എതിരഭിപ്രായങ്ങളും വിമർശനങ്ങളും ഉണ്ടാകും. അവകൂടി കണക്കിലെടുത്തുവേണം തുടർ നടപടികളുണ്ടാകാൻ. നിർഭാഗ്യവശാൽ റിപ്പോർട്ട് ജനങ്ങൾക്കിടയിൽ ചർച്ചചെയ്യാൻ ഗവൺമെന്റുകൾ മുൻകൈയെടുക്കുന്നില്ല..” ഗാഡ്ഗിൽ അന്നു ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചതിങ്ങനെ. മനുഷ്യനിർമ്മിത മൂലധനം സാമൂഹ്യ-പ്രകൃതിദത്ത മൂലധനത്തിനു ബദലാകുന്നതിനെ റിപ്പോർട്ട് അടച്ചാക്ഷേപിക്കുന്നു എന്നതാണ് റിപ്പോർട്ടിനെതിരെയുള്ള ഒരു ആരോപണം. മനുഷ്യനിർമ്മിത മൂലധനത്തിന്റെ പകരംവയ്പ് നിമിത്തം പ്രകൃതിദത്ത മൂലധനം ഇല്ലായ്മ ചെയ്യപ്പെടുന്നു എന്നതിനെ റിപ്പോർട്ട് വിമർശിക്കുന്നുണ്ട്. പാരിസ്ഥിതിക-സാമൂഹ്യമേഖലകളിൽ അതുണ്ടാക്കുന്ന പ്രത്യാഘാതം കൃത്യമായും റിപ്പോർട്ട് അളന്നെടുക്കുന്നുമുണ്ട്. അതേസമയം മനുഷ്യനിർമ്മിത മൂലധനത്തിന്റെ വർദ്ധന നിമിത്തം മലയോരവാസികൾ മികച്ച സാക്ഷരതയും പാരിസ്ഥിതികാവബോധവും കൈവരിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നും റിപ്പോർട്ട് നിരീക്ഷിക്കുന്നുണ്ട്. ശക്തമായ ജനാധിപത്യസ്ഥാപനങ്ങളുള്ള കേരളത്തിലാണ് ഈ പ്രദേശങ്ങളെന്നതും ഒരു അനുകൂലഘടകമായി കണക്കാക്കുന്നു.

“ഒരു മീൻപിടിത്തക്കാരനോ, ചെറുകിട കർഷകനോ ഉള്ള താല്പര്യങ്ങളോ അല്ല വലിയൊരു വ്യവസായം നടത്തിക്കൊണ്ടുപോകുന്ന ഒരു വ്യക്തിക്കോ ഗ്രൂപ്പിനോ ഉള്ളത്. മീൻപിടിത്തം, കാർഷികവേല, വ്യവസായങ്ങൾ ഇവയൊക്കെ നടത്തിക്കൊണ്ടുപോകുന്നവർക്ക് അത് അവർക്കും അവരെ ചുറ്റിപ്പറ്റി

നിൽക്കുന്നവർക്കും ഉപജീവനമാർഗ്ഗമാണ്. പ്രകൃതിയുടേയും പരിസ്ഥിതിയുടേയും നാശം മൂലം അത് എന്നെന്നേക്കുമായി അടഞ്ഞുപോകാൻ അവർ ആഗ്രഹിക്കുകയില്ല”. 2013-ൽ അനുവദിച്ച അഭിമുഖത്തിൽ അദ്ദേഹം പറഞ്ഞതിങ്ങനെ. കർഷകനേയും ആദിവാസികളേയും ഒഴിച്ചുനിർത്തിക്കൊണ്ടുള്ള ഒരു പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണം സാധ്യമല്ലെന്ന് ഗാഡ്ഗിൽ എല്ലായ്പ്പോഴും അടിവരയിട്ടു പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. ആദിവാസികളുടെ അവകാശങ്ങൾ ഉറപ്പുവരുത്തുന്ന നിയമങ്ങളെ ലംഘിച്ചാണ് പലപ്പോഴും പശ്ചിമഘട്ടമേഖലയിൽ ഖനനങ്ങൾ നടക്കുന്നത്. നിയമം നടപ്പാക്കേണ്ട സർക്കാരുകളും രാഷ്ട്രീയപ്പാർട്ടികളും വ്യവസായികൾ നിയമം ലംഘിക്കുമ്പോൾ അതിനു കൂട്ടുനിൽക്കുകയാണ്. വേലിതന്നെ വിളവുതിന്നുന്ന അവസ്ഥ. ജനങ്ങളുടെ ഇടപെടൽ തന്നെയാണ് ഇതിനൊരു പോംവഴി.” “ഗാഡ്ഗിൽ” വ്യക്തമാക്കുന്നു. ശക്തമായ ത്രിതലപഞ്ചായത്ത് സംവിധാനമുള്ള കേരളത്തിൽ ഇതു താരതമ്യേന അനായാസമാണെന്നും അദ്ദേഹം കരുതുന്നുണ്ട്. റിപ്പോർട്ടിൽ ഉടനീളം പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണത്തിൽ പൊതുസമൂഹത്തിനുള്ള ഉത്തരവാദിത്വത്തിനു ശക്തമായ ഊന്നൽ നൽകുന്നതായും പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണം ഉദ്യോഗസ്ഥതലത്തിലുള്ള നടപടിയായി ഒരുങ്ങരുതെന്ന ശാഠ്യം പുലർത്തുന്നതായും കാണാം.

ഗാഡ്ഗിൽ റിപ്പോർട്ടിൽ ഈ നിലപാട് ശക്തമായി പ്രതിഫലിക്കുന്നതു കാണാം. പശ്ചിമഘട്ട മേഖലയുടെ സംരക്ഷണത്തെ തകർക്കുന്നത് ഉദ്യോഗസ്ഥ മേധാവിത്വമാണെന്ന് അതിന്റെ ജനവിരുദ്ധ സ്വഭാവം വെളിവാക്കിക്കൊണ്ട് റിപ്പോർട്ടിൽ പരാമർശിക്കുന്നുണ്ട്. പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണത്തെ വികസനത്തിൽ നിന്നും വേറിട്ടു കാണുന്ന അവസ്ഥയെ ഗാഡ്ഗിൽ റിപ്പോർട്ട് വിമർശിക്കുന്നു. സംരക്ഷിത മേഖലകളായി ചില പ്രദേശങ്ങളെ പ്രഖ്യാപിക്കുകയും തദ്ദേശവാസികളെ പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണത്തിൽ നിന്ന് ഒഴിവാക്കിനിർത്തുകയും ചെയ്യുന്ന കാഴ്ചപ്പാടിനെ റിപ്പോർട്ട് എതിർക്കുന്നു. വികസനത്തിന്റെ മഹാസമുദ്രത്തിൽ പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണത്തിന്റെ കൊച്ചുകൊച്ചു തുരുത്തുകളെന്ന തലതിരിഞ്ഞ നയത്തെ അതു നഖശിഖാന്തം എതിർക്കുന്നു. ഗാഡ്ഗിലിനേയും അദ്ദേഹത്തിനൊപ്പം റിപ്പോർട്ട് തയ്യാറാക്കുന്നതിൽ കൂടെനിന്ന

മറ്റു വിദഗ്ദ്ധരേയും കേവല പരിസ്ഥിതിവാദികളായും പരിസ്ഥിതി മൗലികവാദികളായും ചിത്രീകരിക്കുന്നതിൽ ഒട്ടും കഴമ്പില്ലെന്ന് റിപ്പോർട്ട് വായിക്കുന്നവർക്കു ബോധ്യപ്പെടും.

“സംരക്ഷിതമേഖലകളിൽ ഒരു പുൽച്ചെടിയുടെ ഇലപോലും നീക്കരുതെന്നു വാശിപിടിക്കുന്ന നാം അവയ്ക്കു പുറത്ത് മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ നിയമങ്ങൾ പോലും പാലിക്കാൻ തയ്യാറാകാത്തത് തികച്ചും അനുചിതമാണ്. ഇന്നത്തെ അനിയന്ത്രിത വികസനവും തത്ത്വദീക്ഷയില്ലാത്ത പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണവും എന്ന സമീപനത്തിനു പകരം സുസ്ഥിരവികസനവും ശ്രദ്ധാപൂർവ്വമുള്ള പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണവും എന്ന നിലയിലേക്കു നമ്മുടെ വികസനസംരക്ഷണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ വിഭാവനം ചെയ്യപ്പെടണമെന്നാണ്” ഗാഡ്ഗിൽ റിപ്പോർട്ട് നിർദ്ദേശിക്കുന്നത്. ക്വാറിയിംഗ് സംബന്ധിച്ചും മണ്ണൊലിപ്പു സംബന്ധിച്ചുമൊക്കെ ഗാഡ്ഗിൽ സമിതി നടത്തുന്ന നിരീക്ഷണങ്ങളും മുന്നോട്ടു വയ്ക്കുന്ന നിർദ്ദേശങ്ങളും കഴിഞ്ഞ രണ്ടു വർഷമായി ആവർത്തിച്ച പ്രകൃതിക്ഷോഭങ്ങളുടെ പശ്ചാത്തലത്തിൽ ഏറെ പ്രസക്തമാകുന്നുണ്ട്.

പശ്ചിമഘട്ടത്തിന്റെ മുകൾപ്പുറപ്പിൽ വെള്ളത്തിനും മണ്ണിനും സംഭവിക്കുന്ന അപചയവും മലിനീകരണവും താഴെത്തട്ടിലേക്ക് ഒഴുകിയെത്തി മധ്യഭൂതലത്തേയും തീരപ്രദേശത്തേയും മലിനമാക്കുന്നു എന്നതാണ്. അതുകൊണ്ട് പരിസ്ഥിതിക്കു നാശകരമായ രീതികൾ അടിയന്തരമായി കുറയ്ക്കുകയും ഒരു സുസ്ഥിരകൃഷി സമീപനത്തിലേക്കു മാറുകയും ചെയ്യുന്നതിനു സഹായകമായ രീതിയിൽ നയപരമായ ഒരു മാറ്റം അനിവാര്യമാണെന്നു റിപ്പോർട്ട് ചൂണ്ടിക്കാണിക്കുന്നു.

ചുരുക്കത്തിൽ തീരദേശ സംരക്ഷണത്തെ ലാക്കാക്കിയ സി.ആർ. ഇസൈഡ് നിയമങ്ങൾ ശരിയായ രീതിയിൽ നടപ്പാക്കുന്നതുപോലെയും തണ്ണീർത്തടങ്ങളുടേയും നെൽവയലുകളുടേയും നികത്തൽ തടഞ്ഞുകൊണ്ടും സംരക്ഷണം ഉറപ്പാക്കിക്കൊണ്ടുമുള്ള നിയമങ്ങൾ വെള്ളം ചേർക്കാതെ നടപ്പാക്കുന്നതു പോലെയും പ്രധാനമാണ് ഗാഡ്ഗിൽ സമിതി റിപ്പോർട്ടിന്റെ അന്തസ്സുത്ത ഉൾക്കൊണ്ടുകൊണ്ട് പശ്ചിമഘട്ടത്തിന്റെ സംരക്ഷണം

FOCUS

ഉറപ്പുവരുത്തുക എന്നത്. വികസനത്തേയും പരിസ്ഥിതിയേയും മുഖാമുഖം നിറുത്തി ജനജീവിതത്തേയും പുരോഗതിയേയും തടസ്സപ്പെടുത്തുകയല്ല, മറിച്ച് വികസനത്തേയും പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണത്തേയും പരസ്പരം വേർപെടുത്താനാകാത്ത ഒരു പ്രക്രിയയായി കാണുകയാണ് അതിന്റെ കാതൽ.

സമകാലിക മലയാളം,

26 ആഗസ്റ്റ് 2019.

ജാജാജ

**സെക്രട്ടേറിയറ്റ് മന്ദിരം ഒന്നര നൂറ്റാണ്ടിന്റെ പ്രൗഢി
മലയിൻകീഴ് ഗോപാലകൃഷ്ണൻ**

തിരുവിതാംകൂർ, കൊച്ചി, ബ്രിട്ടീഷ് മലബാർ എന്നിങ്ങനെ കേരളം വേർതിരിഞ്ഞ് കിടന്ന കാലത്താണ് സെക്രട്ടേറിയറ്റ് മന്ദിരം രൂപം കൊണ്ടത്. ഇതിന്റെ ഉദ്ഘാടനം നടക്കുമ്പോൾ ഇംഗ്ലീഷ് ഈസ്റ്റ് ഇന്ത്യ കമ്പനിക്കെതിരായ ആദ്യ സ്വാതന്ത്ര്യ സമരം കഴിഞ്ഞ് 12 വർഷമേ ആയിരുന്നുള്ളൂ. ആ സമരത്തിനുശേഷമാണല്ലോ ഇന്ത്യ പുതിയ പരിഷ്കരണ യുഗത്തിലേക്ക് കടന്നത്. ഇംഗ്ലീഷ് ഈസ്റ്റിന്ത്യ കമ്പനിയുടെ ഭരണം ബ്രിട്ടീഷ് സർക്കാർ ഏറ്റെടുത്തു. വിക്ടോറിയ രാജ്ഞി ഇന്ത്യയുടെ ചക്രവർത്തിനിയായി. ഗവർണർ ജനറലിന്റെ പേര് വൈസ്രോയി (രാജ്ഞിയുടെ പ്രതിനിധി) എന്നാക്കി. ആദ്യത്തെ വൈസ്രോയി ആയി കാണിങ് പ്രഭു 1858-ൽ അധികാരമേറ്റു. അന്നു മുതൽ 1937 വരെയുള്ള കാലഘട്ടത്തെ ഇന്ത്യയുടെ നൂതനയുഗമെന്ന് ചില ചരിത്രകാരന്മാർ വിശേഷിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഈ സമയത്താണ് ഇംഗ്ലീഷുകാർ നേരിട്ട് ഭരിച്ച പ്രദേശങ്ങളിലും രാജാക്കന്മാർ ഭരിച്ച നാട്ടുരാജ്യങ്ങളിലും കൂടുതൽ പരിവർത്തനങ്ങളും പരിഷ്കാരങ്ങളും ഉണ്ടായത്. അതിന്റെ പ്രതിഫലനം തിരുവിതാംകൂറിലും സംഭവിച്ചതിന്റെ ഫലം കൂടിയാണ് റോമൻ-ഗ്രീക്ക് വാസ്തു ശിൽപ്പശൈലിയിൽ രൂപം കൊണ്ടതും ഇന്നും തിരുവനന്തപുരത്ത് എത്തുന്നവർക്ക് കൗതുകക്കാഴ്ചയായി നിൽക്കുന്നതുമായ കേരള സംസ്ഥാനത്തിന്റെ സെക്രട്ടേറിയറ്റ് എന്ന തൂവെള്ള മന്ദിരം.

പുത്തൻകച്ചേരി അഥവാ ഹജൂർ കച്ചേരി

നഗരത്തിലെ പഴമക്കാർക്ക് ഇപ്പോഴും ഇത് പുത്തൻ കച്ചേരി എന്നോ, ഹജൂർ കച്ചേരിയെന്നോ പറഞ്ഞാലേ മനസിലാകൂ. സെക്രട്ടേറിയറ്റ് മന്ദിരത്തിന് എതിർവശത്ത് മൂന്നും കൂടിയ റോഡിൽ ഒരു പൂർണകായ പ്രതിമയുണ്ട്. അത് സെക്രട്ടേറിയറ്റ് പണിയാൻ നേതൃത്വം കൊടുത്ത ദിവാൻ സർ. ടി. മാധവറാവുവിന്റെ (1957-1872) താണ്. ഈ പ്രതിമ ഇവിടെ ഉയർന്നതോടെയാണ് 'സ്റ്റാച്യു' എന്ന് ഈ സ്ഥലത്തിന് പേര് ഉണ്ടായത്. കുന്നുകുഴിയിൽ ബാർട്ടൺഹിൽ എന്ന സ്ഥലത്തിനും, ചെങ്കൽച്ചുള്ളക്കും

സെക്രട്ടേറിയറ്റുമായി ബന്ധമുണ്ട്. സെക്രട്ടേറിയറ്റ് മന്ദിരം രൂപകൽപ്പന ചെയ്ത അന്നത്തെ തിരുവിതാംകൂർ ചീഫ് എൻജിനീയർ വില്ല്യം ബാർട്ടൺ താമസിച്ചിരുന്ന കുന്നാണ് 'ബാർട്ടൺ ഹിൽ' എന്ന് ഇന്ന് അറിയപ്പെടുന്നത്. വിശാലമായിരുന്ന തമ്പാനൂർ ഏലയിൽ നിന്നും മന്ദിരം പണിയാൻ ചെങ്കല്ല് നിർമ്മിക്കുന്നതിനുവേണ്ടി മണ്ണെടുത്ത സ്ഥലമാണ് ഇപ്പോൾ 'ചെങ്കൽച്ചുള്ള' എന്നറിയപ്പെടുന്നത്. തിരുവനന്തപുരത്തിന്റെ മുഖഛായ മാറ്റിയ സെക്രട്ടേറിയറ്റ് മന്ദിരത്തിന് രാഷ്ട്രപിതാവ് മഹാത്മഗാന്ധിജിയോളം പ്രായം ഉണ്ട്. ഇതിന്റെ പ്രവർത്തനം തുടങ്ങിയത് ആഗസ്റ്റ് 23 ന് ആണെങ്കിൽ, അതേവർഷം ഒക്ടോബർ രണ്ടിനാണ് ഗാന്ധിജി ജനിച്ചത്. എന്നാൽ ഗാന്ധിജി തെക്കേ ആഫ്രിക്കയിൽ 'ഇന്ത്യൻ ഒപ്പിനിയൻ' എന്ന പത്രത്തിൽ ദിവാൻ സർ.ടി.മാധവറാവുവിനെക്കുറിച്ച് എഴുതിയ ലേഖനത്തിൽ അദ്ദേഹം നിർമ്മിച്ച വലിയ പബ്ലിക് ഓഫീസിനെപ്പറ്റിയും പരാമർശമുണ്ട്.

ആദ്യകാലത്ത് സെക്രട്ടേറിയറ്റ് മന്ദിരത്തെ പബ്ലിക് ഓഫീസെന്നാണ് പറഞ്ഞിരുന്നത്. ചെങ്കല്ല് തടിയും ഇരുമ്പ് ഷീറ്റും കുമ്മായക്കൂട്ടും ഉപയോഗിച്ച് നിർമ്മിച്ച ഈ ചുണ്ണാമ്പ് കെട്ടിടവും അതിന്റെ ക്ലോക്ക് ടവറും മധ്യഭാഗത്തുള്ള ദർബാർ ഹാളും എല്ലാം ഇന്നും മനോഹരമാണ്. എന്നാൽ തെക്കും വടക്കും സിമന്റ് കൊണ്ടുള്ള കെട്ടിടങ്ങൾ ജനാധിപത്യ ഭരണകാലത്ത് നിർമ്മിച്ചവയാണ്.

തറക്കല്ലിടലും പൂർത്തിയാക്കലും

തിരുവിതാംകൂറിനും കൊച്ചിക്കും മലബാറിനും ഒരുകാലത്ത് പ്രത്യേകം പ്രത്യേകം ഭരണസിരാകേന്ദ്രങ്ങൾ ഉണ്ടായിരുന്നു. ബ്രിട്ടീഷ് ഭരണം നിലനിന്ന മലബാറിൽ മാനഞ്ചിറ മൈതാനത്തുണ്ടായിരുന്ന കളക്ടർ ഓഫീസായിരുന്നു ഭരണ സിരാകേന്ദ്രം. കളക്ടർ ആയിരുന്നു അതിലെ പ്രധാന ഭരണാധികാരി. കൊച്ചിയിലും തിരുവിതാംകൂറിലും മഹാരാജാവിന്റെ കീഴിലുള്ള ദിവാൻമാർക്ക് ആയിരുന്നു ഭരണചുമതല. ഹിൽപാലസായിരുന്നു കൊച്ചിയുടെ ഭരണസ്ഥാനം തിരുവിതാംകൂറിന്റെ തലസ്ഥാനം തിരുവനന്തപുരമായിരുന്നുവെങ്കിലും ദിവാൻമാർ ആസ്ഥാനം ഉറപ്പിച്ച സ്ഥലങ്ങളിലായിരുന്നു ഭരണസിരാകേന്ദ്രമായ ഹജൂർ കച്ചേരി

(വലിയ ഭരണാധികാരി ഇരിക്കുന്ന സ്ഥലം എന്ന അർത്ഥത്തിലുള്ള ഹുസൂർ കച്ചേരിയിൽ നിന്നാണ് ഈ വാക്ക് ഉണ്ടായത്) പ്രവർത്തിച്ചിരുന്നത്. അവസാനം കൊല്ലത്തുണ്ടായിരുന്ന ഹജൂർ കച്ചേരി, സ്വാതിതിരുനാൾ മഹാരാജാവാണ് (1829-1846) 1834-ൽ തിരുവനന്തപുരത്തേക്ക് മാറ്റിയത്. കോട്ടയ്ക്കകത്ത് ഇന്ന് ട്രഷറി പ്രവർത്തിക്കുന്ന ഭാഗത്തായിരുന്നു അന്നത്തെ ഹജൂർ കച്ചേരി. ഇവിടെ സ്ഥലപരിമിതി അനുഭവപ്പെട്ടതിനെത്തുടർന്നാണ് പുത്തൻ ചന്തയിലെ ഇപ്പോഴത്തെ സ്ഥലത്തേക്ക് പുതിയ മന്ദിരം പണിയാൻ തീരുമാനിച്ചത്. അതിനുമുമ്പ് സ്വാതിതിരുനാൾ മഹാരാജാവിന്റെ അനുജൻ ഉത്രംതിരുനാൾ മഹാരാജാവ് (1846-1860)ന്റെ കാലത്ത് ഇപ്പോഴത്തെ സെക്രട്ടേറിയറ്റിന്റെ സമീപത്തായി, കൃത്യമായി പറഞ്ഞാൽ പങ്കജ് ഹോട്ടലിന് എതിർവശത്തായി ഒരു ചെറിയ കച്ചേരി നിർമ്മിച്ചിരുന്നു. ഇതിനെ 'ആനകച്ചേരി' എന്നാണ് ആളുകൾ വിളിച്ചിരുന്നത്. ഒരു പക്ഷേ രണ്ടാനകൾ ഉള്ള തിരുവിതാംകൂറിന്റെ ഔദ്യോഗിക ചിഹ്നം അവിടെ ഉണ്ടായിരുന്നതിനാലാകാം അങ്ങിനെ വിളിച്ചിരുന്നത്. ആയില്യം തിരുനാൾ മഹാരാജാവിന്റെ കാലത്താണ് (1860-1880) പുത്തൻ ചന്തയിൽ പുതിയ ഹജൂർ കച്ചേരി അഥവാ പബ്ലിക് ഓഫീസ് വേണമെന്ന് സർക്കാരിന് തോന്നിയത്. മുമ്പ് സൂചിപ്പിച്ചപോലെ ഇന്ത്യയുടെ ഭരണം ബ്രട്ടീഷ് സർക്കാർ ഏറ്റെടുത്തശേഷം ഭരണത്തിന്റെ എല്ലാ മേഖലകളിലും പുത്തൻ ഉണർവ് ഉണ്ടായ കാലഘട്ടമായിരുന്നു അത്. ഭരണ തന്ത്രജ്ഞനും ക്രാന്തദർശിയുമായ സർ ടി.മാധവറാവു ആയിരുന്നു ദിവാൻ. അദ്ദേഹമാണ് തിരുവിതാംകൂറിനെ ആധുനികതയിലേക്ക് നയിച്ച പ്രധാന ദിവാൻ. കോട്ടയ്ക്കകത്ത് മാത്രം ഒതുങ്ങിനിന്നിരുന്ന അനന്തപുരിയെ വികസിപ്പിച്ചത് സർ.ടി. മാധവറാവു ആയിരുന്നു. ഇതിന്റെ ഭാഗമായി സർക്കാർ ഓഫീസുകളും പള്ളിക്കൂടങ്ങളും നഗരത്തിന്റെ വിവിധ ഭാഗങ്ങളിൽ വേണമെന്ന് അദ്ദേഹം തീരുമാനിച്ചു. നഗരത്തിന്റെ വിവിധ ഭാഗങ്ങളിലുള്ള കുന്നുകളിൽ മന്ദിരങ്ങൾ നിർമ്മിച്ച് അവിടെ താമസമാക്കാൻ അദ്ദേഹം ഉദ്യോഗസ്ഥരോട് നിർദ്ദേശിച്ചു. പൊതുമരാമത്ത് വകുപ്പിൽ വിലയം ബാർട്ടൺ (1863 -1870) എന്ന ഇംഗ്ലീഷ്കാരനെ ചീഫ് എൻജിനീയറാക്കി. അദ്ദേഹം തലസ്ഥാനമായ തിരുവനന്തപുരത്തെ, സംസ്ഥാനത്തെ എല്ലാ ഭാഗങ്ങളുമായി

റോഡുകളോ തോടുകളോ ആയി ബന്ധിപ്പിക്കാനും പാലങ്ങളും പുതിയ കെട്ടിടങ്ങളും പണിയാനും നടപടി സ്വീകരിച്ചു. വർക്കല തുരങ്കം നിർമ്മിച്ച് അനന്തപുരിയിലെ ജലഗതാഗതം സുഗമമാക്കി. തിരുവനന്തപുരത്ത് മഹാരാജാസ് കോളേജ് മന്ദിരം, സിവിൽ ആശുപത്രി (ജനറൽ ആശുപത്രി), മ്യൂസിയത്തെ പബ്ലിക് ഗാർഡൻ തുടങ്ങിയവയെല്ലാം ഈ കാലത്തിന്റെ സംഭാവനയായിരുന്നു. പബ്ലിക് ഓഫീസിന് പുതിയ കെട്ടിടം നിർമ്മിക്കാൻ സർ.ടി.മാധവറാവു, വില്ല്യം ബാർട്ടനോട് നിർദ്ദേശിച്ചു. എന്നാൽ കോട്ടക്കകത്തു നിന്ന് ഹജൂർ കച്ചേരി പുറത്തേക്ക് മാറ്റുന്നതിനെ ചിലർ എതിർത്തു. മഹാരാജാവ് ആയില്യം തിരുനാൾ പുതിയ മന്ദിരം തീർക്കാൻ അനുവാദം നൽകിയതോടെ വില്ല്യം ബാർട്ടൺ അതിനു പറ്റിയ സ്ഥലം അന്വേഷിക്കാൻ തുടങ്ങി. അങ്ങനെയാണ് പുത്തൻ ചന്തയിലുള്ള സ്ഥലം കണ്ടെത്തിയത്. അവിടെയുള്ള പട്ടാള ബാരക്കുകൾ പൊളിച്ചുമാറ്റിയാണ് പുതിയ മന്ദിരത്തിന് കളം ഒരുക്കിയത്, അതോടെ പട്ടാളം (നായർ ബ്രിഗേഡ്) വീണ്ടും പാളയത്തേക്ക് മാറ്റി.

1,70,000 (ഒരു ലക്ഷത്തി എഴുപതിനായിരം) രൂപയായിരുന്നു പുതിയ മന്ദിരത്തിന്റെ ആദ്യ എസ്റ്റിമേറ്റ്. 1865 ഡിസംബർ ഏഴിന് ഉത്സവ പ്രതീതി സൃഷ്ടിച്ചാണ് പുത്തൻകച്ചേരി (പബ്ലിക് ഓഫീസ്, ഹജൂർ കച്ചേരി) യുടെ ശിലാസ്ഥാപനം ആയില്യം തിരുനാൾ മഹാരാജാവ് നിർവ്വഹിച്ചത്. ഈ മന്ദിരത്തിലിരുന്ന് ഈ രാജ്യത്തെ കാര്യങ്ങൾ നിർവ്വഹിക്കുന്ന വരെ സർവശക്തനായ ദൈവം സഹായിക്കട്ടെ എന്ന് പ്രാർഥിച്ചുകൊണ്ടായിരുന്നു ശിലാസ്ഥാപന കർമ്മം മഹാരാജാവ് നടത്തിയത്. ഇതിന്റെ പണിക്കുള്ള ആവിയന്ത്രം ഉൾപ്പെടെ പലതും വില്ല്യം ബാർട്ടൺ ഇംഗ്ലണ്ടിൽ നിന്നും വരുത്തിയിരുന്നു. ഇതിന്റെ നിർമ്മാണം കാണാൻ മദ്രാസ് ഗവർണർ നേപ്പിയർ പ്രഭു, കൊച്ചി മഹാരാജാവ് ഉൾപ്പെടെ കേരളത്തിനകത്തും പുറത്തുനിന്ന് പലരും എത്തിയിരുന്നു. എന്നാൽ വിദേശ വാസ്തു ശില്പരീതിയിലുള്ള കെട്ടിടത്തിന് പകരം കേരള ശൈലി വേണമെന്നായിരുന്നു നേപ്പിയർ പ്രഭുവിന്റെ അഭിപ്രായം ഇത് കണക്കിലെടുത്താണ് പിൻക്കാലത്ത് മ്യൂസിയം കെട്ടിടം കേരള ശൈലിയിൽ നിർമ്മിക്കാനും അതിന് നേപ്പിയറിന്റെ പേര് നൽകാനും ആയില്യം തിരുനാൾ

തയ്യാറായത്, പുതിയ പബ്ലിക്കാഫീസിന്റെ നിർമ്മാണവും ആവിയന്ത്രവും കാണാൻ നഗരത്തിന്റെ നാനാഭാഗങ്ങളിൽ നിന്നും ധാരാളം ആളുകൾ ദിവസവും നഗരത്തിലെത്തിക്കൊണ്ടിരുന്നു. വൃത്താകൃതിയിലുള്ള ഉയർന്ന തൂണുകളും, വലിയ വാതായനങ്ങളും ജനാലകളും, മണിമേടയും, നടുവിലുള്ള ഡർബാർ ഹാളും എല്ലാം ഉള്ള ഈ തൂവെള്ള മന്ദിരം അനന്തപുരിയുടെ ശോഭ വർധിപ്പിച്ചു. 1869 ആഗസ്റ്റ് 23 ന് ഇതിൽ ഓഫീസുകൾ പ്രവർത്തിച്ചു തുടങ്ങി. നഗരത്തിൽ പല സ്ഥലത്തായി പ്രവർത്തിച്ചിരുന്ന ഓഫീസുകളെല്ലാം ഇതോടെ ഒരു കൂട കീഴിലായി. ഈ മന്ദിരത്തിൽ ആദ്യം ആസ്ഥാനം ഉറപ്പിച്ച ദിവാനും സർ.ടി. മാധവറാവു ആയിരുന്നു. ആദ്യകാലത്ത് സെക്രട്ടേറിയറ്റ് മന്ദിരത്തിൽ തന്നെയാണ് ഹൈക്കോടതി, അക്കൗണ്ട് ജനറൽ ഓഫീസ്, ഇൻഷുറൻസ് ഓഫീസ്, സ്റ്റേഷനറി ഓഫീസ് തുടങ്ങിയവ പ്രവർത്തിച്ചിരുന്നത്. പിൻകാലത്ത് ഈ കെട്ടിടത്തിന്റെ രൂപഭംഗിക്ക് കുറവ് വരാത്ത രീതിയിലാണ് വടക്കേ അറ്റത്ത് കിഴക്കോട്ട് ദിവാൻ സർ. സി.പി. രാമസ്വാമി അയ്യർ, നിയമസഭാമന്ദിരം പണിയാൻ നിർദ്ദേശിച്ചത്. ഗവർണർ ജനറൽ വെല്ലിംങ്ടൺ പ്രഭുവായിരുന്നു ഇതിന് 1933-ൽ തറക്കല്ലിട്ടത്. ഇവിടെയായിരുന്നു തിരുവിതാംകൂറിന്റെയും, തിരു-കൊച്ചിയുടേയും ഐക്യ കേരളത്തിന്റേയും അസംബ്ലികൾ നടന്നിരുന്നത്. ഈ നിയമസഭാ മന്ദിര സമുച്ചയമാണ് ഇപ്പോൾ പാളയത്തേക്ക് മാറ്റിയത്. സ്വാതന്ത്ര്യത്തിനുശേഷം സ്ഥലപരിമിതി കണക്കിലെടുത്ത് സെക്രട്ടേറിയറ്റിന്റെ തെക്കും വടക്കും സിമെന്റിൽ പുതിയ മന്ദിരങ്ങൾ തീർക്കേണ്ടിവന്നു. തെക്കേ ബ്ലോക്ക് 1961 ആഗസ്റ്റ് 18 ന് പട്ടം താണുപിള്ള മുഖ്യമന്ത്രിയായിരുന്നപ്പോഴാണ് പൂർത്തിയായത്. നോർത്ത്-സൗത്ത് സാൻഡ് വിച്ച് ബ്ലോക്കിന്റെ ഉദ്ഘാടനം 1974 - ജനുവരി 26 ന് മുഖ്യമന്ത്രി സി. അച്യുതമേനോൻ നിർവ്വഹിച്ചു. വടക്കേ ബ്ലോക്കിന് തറക്കല്ലിട്ടത് 1979 എപ്രിൽ 19 ന് മുഖ്യമന്ത്രി പി.കെ വാസുദേവൻ നായരാണ്. 1982 ഫെബ്രുവരി 11 ന് മുഖ്യമന്ത്രി കെ. കരുണാകരൻ ഇത് ഉദ്ഘാടനം ചെയ്തു.

ചരിത്രത്തിന്റെ സാക്ഷി

ബ്രിട്ടീഷ് ഭരണവും രാജഭരണവും എന്നെന്നേക്കുമായി അവസാനിക്കുമെന്നോ മൂന്നായി കിടന്നിരുന്ന മലയാളക്കര ഐക്യകേരളമായി മാറുമെന്നോ അതിന് ഒരു

ഏകീകൃത ഭരണമുണ്ടാകുമെന്നോ ഒന്നും സങ്കല്പിക്കാൻ കഴിയാത്ത കാലത്താണ് സെക്രട്ടേറിയറ്റ് മന്ദിരം പണിതത്. ഈ ചുണ്ണാമ്പ് കെട്ടിടത്തിന്റെ വടക്ക് പടിഞ്ഞാറുള്ള രണ്ടാം നിലയിലുണ്ടായിരുന്ന ദിവാന്റെ ഓഫീസിലാണ് 1888 ആഗസ്റ്റ് 23 ന് തിരുവിതാംകൂറിൽ രൂപം കൊണ്ട നിയമനിർമ്മാണസഭ അഥവാ ലെജിസ്ലേറ്റീവ് കൗൺസിലിന്റെ പ്രഥമയോഗം നടന്നത്. ശ്രീമൂലം തിരുനാളിന്റെ കാലത്ത് കൂടിയ ഈ സഭ ഇന്ത്യൻ നാട്ടുരാജ്യങ്ങളിലുണ്ടായതിലും ഇന്ത്യൻ ജനാധിപത്യ സമ്പ്രദായത്തിന്റെ പരിണാമത്തിന്റെ തുടക്കം ഇവിടെ നിന്നായിരുന്നുവെന്ന് പറയാം. ആയില്യം തിരുനാൾ മുതൽ ശ്രീചിത്തിര തിരുനാൾ വരെയുള്ള അഞ്ച് രാജാക്കന്മാരും റാണിമാരും സർ ടി. മാധവറാവു മുതൽ സർ സി.പി. രാമസ്വാമി അയ്യർ വരെയുള്ള പതിനേഴ് ദിവാൻമാരും സ്വാതന്ത്ര്യ ലബ്ധിക്കുശേഷം പട്ടം താണുപിള്ള, പറവൂർ ടി.കെ. നാരായണപിള്ള എന്നീ തിരുവിതാംകൂർ പ്രധാനമന്ത്രിമാരും തിരു-കൊച്ചി സംസ്ഥാനം രൂപംകൊണ്ട ശേഷം പറവൂർ ടി.കെ. നാരായണപിള്ള, സി. കേശവൻ, എ.ജെ. ജോൺ, പട്ടം താണുപിള്ള, പനമ്പിള്ളി ഗോവിന്ദമേനോൻ എന്നീ അഞ്ച് മുഖ്യമന്ത്രിമാരും ഐക്യകേരള രൂപീകരണത്തിന് ശേഷം ഇ.എം.എസ് നമ്പൂതിരിപ്പാട് മുതൽ പിണറായി വിജയൻ വരെയുള്ള ഇരുപത്തിരണ്ട് മുഖ്യമന്ത്രിമാരുടേയും ഭരണത്തിന് ഇതിനകം ഈ മുത്തശ്ശി മന്ദിരം സാക്ഷിയായി. ഒരു കാലത്ത് രാജാക്കന്മാർ പ്രധാന തീരുമാനങ്ങളെടുത്തിരുന്നത് ഇവിടെത്തന്നെ ദർബാർ ഹാളിലാണ്. തിരുവിതാംകൂർ സന്ദർശിച്ച ആദ്യ വൈസ്രോയി കഴ്സൺ പ്രഭുവായിരുന്നു. 1900 ൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ദർബാറിനോടനുബന്ധിച്ച് അത്താഴവിരുന്നും ഇവിടെ വെച്ചാണ് നൽകിയത് ഇതിനുവേണ്ടി ദർബാർ ഹാളിന് പിന്നിലായി താൽക്കാലികമായ ഒരു മന്ദിരം ഉണ്ടാക്കിയത് പിന്നീട് ഓഫീസായി മാറി. സെക്രട്ടേറിയറ്റിന്റെ പുനോട്ടം ഒരു കാലത്ത് കൗതുക കാഴ്ചയായിരുന്നു. ഇവിടെവെച്ച് മുൻ രാജകീയ ആഘോഷങ്ങളോടനുബന്ധിച്ച് ഉദ്യാനവിരുന്നുകൾ നടത്താറുണ്ടായിരുന്നു. സാധാരണ ഭരണത്തിൽ വരുന്ന രാജാവ് മരണം വരെ തുടരുകയായിരുന്നു തിരുവിതാംകൂറിലെ പതിവ്. എന്നാൽ ഇവിടെനിന്ന് ഭരണം അടുത്ത അവകാശിക്ക് കൈമാറി പോയ ഒരു റാണി ഉണ്ടായിരുന്നു. അത് റീജന്റ് മഹാരാണി സേതു

ലക്ഷ്മി ഭായി ആണ്. ശ്രീമൂലം തിരുനാൾ 1924-ൽ മരിച്ചതിനെത്തുടർന്ന് അടുത്ത രാജാവ് ശ്രീചിത്തിര തിരുനാളിന് പ്രായം തികയാത്തതിനാലാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ വലിയമ്മയെ റീജന്റ് റാണിയാക്കാൻ ബ്രിട്ടീഷ് സർക്കാർ തീരുമാനിച്ചത്. 1931 വരെ അവർ റീജന്റായി ഭരണം തുടർന്നു. ശ്രീ. ചിത്തിര തിരുനാളിന് 18 തികഞ്ഞതിനെത്തുടർന്ന് 1931 നവംബർ ആറിന് അദ്ദേഹം അധികാരമേറ്റു. വൈസ്രോയിയുടെ പൊളിറ്റിക്കൽ ഏജന്റ് പ്രിച്ച്യാർഡിന്റെ നേതൃത്വത്തിലുള്ള ഈ അധികാര കൈമാറ്റ ചടങ്ങ് നടന്നത് സെക്രട്ടേറിയറ്റിലെ ദർബാർ ഹാളിലാണ്.

ജനകീയ മന്ത്രിസഭകളുടെ ഉദയം

ഇന്ത്യ ഒട്ടാകെ ബ്രിട്ടീഷുകാർക്ക് എതിരെ നടന്ന ഐതിഹാസികസമരം തിരുവിതാംകൂറിലും ആളിക്കത്തി. പക്ഷേ ഇവിടത്തെ സമരം ഉത്തരവാദി ഭരണത്തിനുവേണ്ടിയായിരുന്നു. 1938 ൽ കൂടിയ ഇന്ത്യൻ നാഷണൽ കോൺഗ്രസിന്റെ ഹരിപുരാ സമ്മേളനം ആണ് രാജാക്കൻമാർ ഭരിക്കുന്ന നാട്ടുരാജ്യങ്ങളിൽ ഉത്തരവാദി ഭരണം സ്ഥാപിക്കാൻ പ്രത്യേക കോൺഗ്രസ് രൂപീകരിക്കാൻ നിർദ്ദേശം നൽകിയത്. രാജാവിന്റെ കീഴിൽ പ്രായപൂർത്തിയോട്ടവകാശത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ തെരഞ്ഞെടുക്കപ്പെട്ട നിയമസഭയും മന്ത്രിസഭയും ആണ് ഇതുകൊണ്ട് ഉദ്ദേശിച്ചത്. ഈ തീരുമാനം വന്ന ഉടൻ തിരുവിതാംകൂർ സ്റ്റേറ്റ് കോൺഗ്രസും കുറെ കഴിഞ്ഞ് കൊച്ചിയിൽ പ്രജാമണ്ഡലവും നിലവിൽ വന്നു. സ്റ്റേറ്റ് കോൺഗ്രസ് സമരം തുടങ്ങിയതോടെ അതിനെ തകർക്കാൻ അന്നത്തെ ദിവാൻ സർ സി.പി. രാമസ്വാമി അയ്യർ മർദ്ദനനയം സ്വീകരിച്ചു.

അടിയും വെടിയും നേതാക്കളുടെ ജയിലിലടക്കലുമായിട്ടാണ് തിരുവിതാംകൂർ പിന്നീട് കടന്നുപോയത്. ഇന്ത്യ ഒട്ടാകെ ഇതിനെതിരെ പ്രതിഷേധം ഉയർന്നു. മലബാറിൽ നിന്നും കോൺഗ്രസിന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ തിരുവിതാംകൂറിലേക്ക് എ.കെ. ഗോപാലൻ (എ.കെ.ജി) ജാഥ നയിച്ചു. അതിനെ പോലീസ് ആലുവായിൽ തടഞ്ഞു. നെയ്യാറ്റിൻകര വെടിവെയ്പ്പ്, പാങ്ങോട്-കല്ലറ സമരം, കടയ്ക്കൽ സമരം, വയലാർ പുണപ്ര സമരം തുടങ്ങിയവ ഇക്കാലത്ത് നടന്ന ചില സംഭവങ്ങൾ മാത്രമാണ്. അവസാനം ഇന്ത്യ സ്വതന്ത്രമാകുമെന്നായപ്പോൾ, തിരുവിതാംകൂറിനെ ഇന്ത്യയിൽ നിന്നും അടർത്തി ലോക ഭൂപടത്തിൽ ഒരു പ്രത്യേക രാജ്യമാക്കാനുള്ള സർ.

സി.പി.യുടെ ശ്രമത്തിനെതിരെ ഇന്ത്യയിലെങ്ങും പ്രതിഷേധം ഉയർന്നു. 1947 ജൂലൈ 25 ന് സർ സി.പി.ക്ക് വെട്ടേറ്റതോടെ സ്വതന്ത്ര തിരുവിതാംകൂർ സ്വപ്നം അവസാനിച്ചു. പിന്നീട് തിരുവിതാംകൂർ ഇന്ത്യൻ യൂണിയനിൽ ചേരാൻ തീരുമാനിച്ചു. ആഗസ്റ്റ് 19 ന് സി.പി. ഉദ്യോഗം ഒഴിഞ്ഞതിനെത്തുടർന്ന് പി.ജി.എൻ. ഉണ്ണിത്താൻ ഒഫീഷിയേറ്റിങ് ദിവാനായി. അതിനുശേഷം തിരുവിതാംകൂർ മഹാരാജാവ് ഉത്തരവാദ ഭരണം അനുവദിക്കുന്നതിന്റെ മുന്നോടിയായി പ്രായപൂർത്തി വോട്ടവകാശത്തിലൂടെ ഒരു ജനപ്രതിനിധി സഭ ഉണ്ടാക്കാനുള്ള വിളംബരം നടത്തി.

തിരുവിതാംകൂർ ഭരണഘടന ഉണ്ടാക്കാനായിരുന്നു ഈ സഭ. ഇന്ത്യയിൽ പ്രായപൂർത്തി വോട്ടവകാശത്തിലുള്ള ആദ്യത്തെ തെരഞ്ഞെടുപ്പ് പ്രഖ്യാപനമായിരുന്നു അത്. പിന്നീട് നടന്ന തെരഞ്ഞെടുപ്പിൽ തിരുവിതാംകൂർ സ്റ്റേറ്റ് കോൺഗ്രസിന് വൻ ഭൂരിപക്ഷം കിട്ടി. ഡോ. രാജേന്ദ്ര പ്രസാദിന്റെ അധ്യക്ഷതയിൽ ഇന്ത്യക്ക് ഭരണഘടന തയ്യാറാക്കി കൊണ്ടിരിക്കുന്നതിനാൽ തിരുവിതാംകൂറിന് പ്രത്യേക ഭരണഘടന വേണ്ടെന്നും അതിനാൽ തെരഞ്ഞെടുത്ത ജനപ്രതിനിധികളെ ഉൾപ്പെടുത്തി നിയമസഭ രൂപീകരിക്കണമെന്നുമുള്ള നേതാക്കളുടെ അഭ്യർഥന ശ്രീ ചിത്തിരതിരുനാൾ മഹാരാജാവ് അംഗീകരിച്ചു. ചില അധികാരങ്ങൾ കൈവശം വച്ചശേഷം മറ്റുള്ളവ ജനകീയ മന്ത്രിമാർക്ക് വിട്ടുകൊടുക്കാൻ മഹാരാജാവ് തീരുമാനിച്ചു. ഇതിന്റെ ഭാഗമായി പട്ടം താണുപിള്ള പ്രധാനമന്ത്രിയും സി.കേശവൻ, ടി.എം.വർഗീസ് എന്നിവർ മന്ത്രിമാരുമായുള്ള ആദ്യ ജനകീയ മന്ത്രിസഭ 1948 മാർച്ച് 24-ൽ സെക്രട്ടേറിയറ്റിൽ അധികാരത്തിലെത്തി. പിന്നീടങ്ങോട്ട് പുതിയ മന്ത്രിമാരുടെ വരവുപോക്കിന്റേയും കാലമായിരുന്നു. 1949 ജൂലൈ ഒന്നിന് തിരുവിതാംകൂറും കൊച്ചിയും ഒന്നായി, തിരു-കൊച്ചിയായി. അതോടെ മഹാരാജാവ് ശ്രീചിത്തിര തിരുനാൾ ഗവർണർക്ക് തുല്യമായ 'രാജ പ്രമുഖൻ' ആയി. അതിനുശേഷം പ്രധാനമന്ത്രി പദവി മുഖ്യമന്ത്രിയായി. പിന്നെ മന്ത്രിസഭകളുടെ ഉദയാസ്തമയങ്ങളുടെ കാലമായിരുന്നു. അഞ്ച് മുഖ്യമന്ത്രിമാരും അവരുടെ കീഴിലുള്ള മന്ത്രിമാരും മാറിമാറി തിരു-കൊച്ചി ഭരിച്ചു. സംസ്ഥാന പുനഃസംഘടനാ കമ്മീഷന്റെ തീരുമാന പ്രകാരം 1956 നവംബർ ഒന്നിന് ഐക്യ കേരളം നിലവിൽ വന്നു. അതോടെ രാജഭരണത്തിന്റെ

അവസാന കണ്ണിയും അറ്റം. രാജപ്രമുഖന്റെ ഉപദേശകനായിരുന്ന പി.എസ്സ്. റാവു ദർബാർ ഹാളിൽ വച്ച് സത്യപ്രതിജ്ഞ ചെയ്ത് കേരളത്തിന്റെ ആദ്യ ആക്ടിങ് ഗവർണർ ആയി. പിന്നീട് ഡോ.ബി.രാമകൃഷ്ണറാവു കേരളത്തിന്റെ ഗവർണർ ആയി എത്തി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ നേതൃത്വത്തിലാണ് കേരളത്തിലെ ആദ്യ തെരഞ്ഞെടുപ്പ് നടന്നത്. ഇതിൽ ഇന്ത്യൻ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് പാർട്ടിക്കായിരുന്നു ഭൂരിപക്ഷം. ഇ.എം.എസ്. നമ്പൂതിരിപ്പാടിന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ 1957 ഏപ്രിൽ അഞ്ചിന് ഇന്ത്യയിലെ ആദ്യത്തെ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് മന്ത്രിസഭ അധികാരത്തിലേറുന്നതിന് സെക്രട്ടേറിയറ്റ് സാക്ഷിയായി.

**സമകാലിക ജനപഥം,
ആഗസ്റ്റ് 2019.**

ജാജാജ

**Prevention of Diseases through Primary Health Centres
A Glimpse on
Urban and Rural Areas in Kerala**

Suby Elizabeth Oommen

The Primary Health Centres are the basic structural and functional unit of the public health *services* established to provide accessible, affordable and available primary health care to people. Primary Health Centres (PHC) are also the first contact point between the rural community and the doctors who are called Medical Officer (MO). The health Centres provides medical care services to the patients. Apart from the medical care services, it also provides services to the society in the form of preventing diseases and promoting health care to the rural population in the community. The study focus on the services PHCs provide to the community in preventing diseases and how far the households in urban, rural and remote rural are benefited by the services provided by the, PHCs.

Objectives

The study focus on the assessment of services PHCs provide to the community in presenting diseases and how for the households in urban, rural and remote rural areas are benefited by PHC services.

Methodology

The study is based on a primary survey conducted among the households in the Primary Health Centres of Kerala. Relevant information were collected from a sample of 375 households selected randomly from the three areas which includes Urban, Rural and Remote rural area. Remote rural area includes the Hilly and tribal areas of Kerala. The survey was conducted using a structured interview schedule. Simple statistical tools like Chi-Square test, average and percentage were used for data analysis.

Role of Health Workers

Preventing & controlling diseases are the core public health functions that protect our community and reduce the potential for illness and death among people of all ages. In the PHCs, the preventive services are administered by medical officers who is overall charge of the centres. The Health Inspector and Junior Health Inspector, supervises the Primary health centre to which they are attached. Health Inspectors supervises and coordinates the work of lady health inspectors and lady health workers, renders necessary administrative assistance to Medical Officers, they are in charge of organizing and implementing the immunization programme of school children as a part of school health.

Health inspector (M) carry out concurrent and consecutive supervisory house visit in the area of health Worker, keep vigilance to detect outbreak of communicable disease like cholera, Gastroenteritis, malaria etc, gives radical treatment for positive malaria cases, supervises spraying of insecticides, helping community for activities for improving environmental sanitation, conducting inspections of places of dangerous offensive traders including eating and drinking places where food items are prepared and supervises chlorination of water sources. If they come to know about any patient suffering from water, vector or air borne diseases in their areas, they immediately try to prevent further spreading of diseases by arranging fever survey, fogging the area within 24 hours and conducting source reduction. Apart from these, they also identifies the source of household water, collect blood samples, food samples, stool samples etc

A Glimpse on Urban-Rural Areas

Health awareness, sanitation and hygiene, Safe water and vaccination are important tools in the prevention and control of disease. Long-term, comprehensive disease control and prevention requires safe, clean and adequate water and sanitation infrastructure and sustainable hygiene practices in addition

to vaccination programmes; these must exist alongside many other critical factors including disease surveillance and strong health systems that reach everyone. Along with all health institutions, PHCs are playing a major part in the preventing diseases through organizing health awareness camps in the areas of urban PHCs, rural PHCs and even the remote rural PHCs.

Health Awareness Camps

Health promotion and disease prevention are a major emerging theme in health care generally.

As a part of preventive services, the PHCs organize health awareness camps and classes on the various health topics. The health workers during their visit to households make them aware of the need to attend these health awareness classes and camps. The Table-1 shows the number of households who have attended, not attended and not aware about the classes.

Table-1 describes the relationship between the participation of households in health awareness classes and the three geographical areas. The table shows that only 22.1 percent attended these health awareness classes and around 25.3 percent were not aware of the classes conducted by the PHC. Among the total, only 9.3 percent of urban households attended and 26.5 percent from remote rural attended the camps organised by the PHCs. This highlights the fact that health awareness classes are not effectively conducted especially in urban area. The Chi-square value 62.7 at .01 level of significance with degree of freedom 4 is greater than the table value. That is, the test shows that the existing situation of households participation in the health awareness classes and the area of households are significantly associated.

Distribution of Sanitation Kits

Polluted air causes respiratory diseases, unclean water and lacking sanitation causes diarrhoea, poorly managed water bodies cause vector diseases

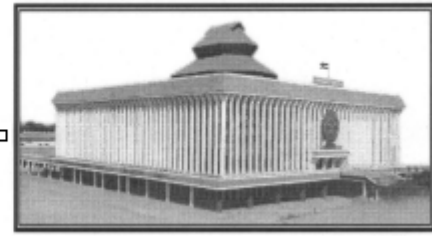
such as malaria, poorly designed streets, cities and buildings cause injuries - and these are just a few examples. Altogether more than 80% of all major diseases and injuries are impacted by factors in our environment. More than 3.5 million deaths each year are from respiratory infections, diarrhoeal diseases and malaria alone. Therefore the need to keep the environment clean is a need of the community.

PHC workers usually visit the households for providing health awareness about sanitation which is an important factor that help to prevent diseases. The households are made aware about the need of keeping their houses and surroundings clean. They also provide sanitation kits and scrutinize whether the sanitation kits are effectively used by the households. The table 2 depicts the households who have used, not used and those not yet received the sanitation kit by the health workers or from the PHCs directly.

Table-2 presents the respondent households using sanitation kits in the different areas. Though 49.6 percent used the kit received from PHC, 18.9 percent have not yet used it. This points out that, the health workers during their visits could not make sure that the sanitation kits received are utilised properly to prevent any water borne and vector borne diseases. It was found that 31.5 percent of households did not get the kit. The percentage is seen greater in the urban area. The Chi-square value 36.3 at .01 level of significance with degree of freedom 4 is greater than the table value. The test showed that the existing situation of households regarding the usage of sanitation kit and the area of households are significantly associated.

Chlorination and Sources Reduction

The incidence of water-borne diseases and disease outbreaks would be correlated to the gaps in safe drinking water and sanitation at the local level.

Table –1 – Participation of Households in Health Awareness Classes

Area	Number of Households			Total
	Attended	Did not attend	Not aware of	
Urban	7(9.3)	35(46.7)	33(44.0)	75(100)
Rural	37(24.2)	107(69.9)	9(5.9)	153(100)
Remote Rural	39(26.5)	55(37.4)	53(36.1)	147(100)
Total	83(22.1)	197(52.5)	95(25.3)	375(100)

Source : Primary Data (Sample Survey, 2015-16)

Figures in parenthesis indicate the percentages, Chi square value=62.7, df=4, P-value<01

Table –2 – Use of Sanitation Kit by the households

Areas	Number of Households			Total
	Used the kit	Don't Use	Don't Get	
Urban	19(25.3)	19(25.3)	37(49.3)	75(100)
Rural	100(65.4)	25(16.3)	28(18.3)	153(100)
Remote Rural	67(45.6)	27(18.4)	53(36.1)	147(100)
Total	186(49.6)	71(18.9)	118(31.5)	375(100)

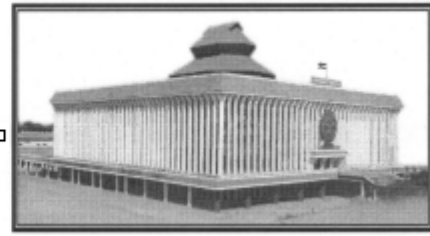
Source : Primary Data (Sample Survey, 2015-16)

Figures in parenthesis indicate the percentages, Chi square value=36.3, df=4, P-value<01

Table –3 – Households who received Chlorination and Source Reduction within Six Months of the Survey

Areas	Received	Number of households		Total
		Received	Don't received	
Urban	17(22.7)	17(22.7)	58(77.3)	75(100)
Rural	88(57.5)	88(57.5)	65(42.5)	153(100)
Remote Rural	69(46.9)	69(46.9)	78(53.1)	147(100)
Total	174(46.4)	174(46.4)	201(53.6)	375(100)

Table –4 – Households taken Immunisation

Areas	Taken immunisation	Number of households Not taken immunisation	Total
Urban	72(96.0)	3(4.0)	75(100)
Rural	115(75.2)	38(24.8)	153(100)
Remote Rural	136(93.2)	11(6.8)	147(100)
Total	323(86.4)	52(13.6)	375(100)

Source : Primary Data (Sample Survey, 2015-16)

Figures in parenthesis indicate the percentages, Chi square value=27.92, df=2, P-value<01

Table –5 – Households availed of immunisation from Different Health Institutions

Areas	PHC	Health Institution Private clinics	Other Government hospital	Others	Total
Urban	37(51.4)	30(41.7)	5(6.9)	0.(0)	72(100)
Rural	96(83.5)	7(6.1)	8(7.0)	4(3.5)	115(100)
Remote Rural	62(45.6)	28(20.6)	32(23.5)	14(10.3)	136(100)
Total	195(60.4)	65(20.1)	45(13.9)	18(5.6)	323(100)

Source : Primary Data (Sample Survey, 2015-16)

Figures in parenthesis indicate the percentages, Chi square value=69.8, df=6, P-value<01

The need to provide safe drinking water is a challenge of the community. The health workers have a role in chlorinating the wells of their community and finding out the sources of diseases.

PHC workers make the households aware about the need of chlorinating their wells. They used to chlorinate the wells and find out the sources of any vector or water borne diseases if any that could spread in the community and

try to reduce it which is called Source Reduction. The table 3 explains the number of households who received and not yet received these services.

Table-3 illustrates the relationship with the situation of households who have chlorinated their wells and benefited from source reduction during the last six months in the different geographical areas. It is reported that 46.4 percent of the households have chlorinated water sources and done source reduction within the last six months of the survey. The number is more in rural areas. The Chi square value 24.6 at .01 level of significance with degree of freedom two is greater than the table value. That is, the test shows that the existing situation of households chlorinating wells and doing source reduction during the last six months and the area of households are significantly associated. Along with the above services, an important preventive service of PHC is promoting awareness about immunisation and providing immunization services where needed.

Immunization

UNICEF considers immunization to be a basic right for all women and children, as vaccines can prevent both disease and poverty. According to UNICEF, vaccines generally save up to 3 million lives annually, yet about 1.5 million children lose their lives each year to diseases that immunizations could prevent.

Vaccines aren't readily available everywhere, but UNICEF strives to provide them to the communities that need them most. Through its Immunization Programme, the organization partners with NGOs and government agencies to vaccinate children in both remote and easy-to-reach locations, lower the price of key vaccines, invest in new health technology, and eradicate debilitating diseases. Immunization is a highly cost effective method in improving survival of children in developing countries. Every year all over the world, a projected 27 million children and 40 million pregnant women do not obtain the basic

package of immunizations (as defined by WHO and UNICEF) and two to three million people die of diseases that can be prevented with vaccines. Kerala has achieved 100 percent immunization. It is very essential to maintain this rate and immunize the children regularly.

The table depicts that about 86.4 percent of the households have taken immunization. In remote rural area 93.2 percent and in rural area 75.2 percent are immunized. Altogether, 13.6 percent are left without immunization. They are mostly those households living in rural colonies. PHC has also played a role in promoting immunization services to the community.

Table-5 displays the existing situation of households availing immunization from different health institutions. Around 60.4 percent of the households have utilised PHCs for immunization. This is an achievement of the PHCs. The health workers are very keen in visiting the houses whenever it needs immunization services. As per the response of the health workers are active in providing and promoting awareness on immunization to the households who have children under the age of 10. Through our survey, it was heartening to observe that the staff visits the houses of children and also provide immunization services to those who are not yet immunized from any health institutions.

The Chi square value 69.8 and the test is significant at .01 level of significance. That is, the test shows that the existing situation of users of PHCs for immunization and the area of households have a significant association. As immunisation is a major preventive service in our community, all health institutions are playing their part very well.

Concluding Observations

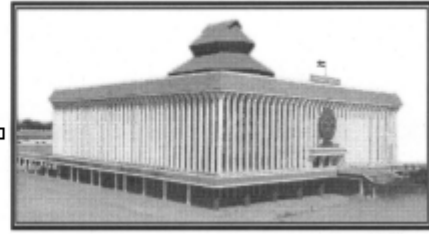
The study points out that the PHCs plays an effective role in preventing diseases but still there are gaps to be filled. The analysis shows that the preventive services of PHCs are better seen in rural and remote rural areas than in the

urban areas It is a challenging task of the health workers to properly chlorinated their wells while they visit the households, make sure that the surrounding are kept hygienic and no garbage is piled up. If this is properly and systematically worked out, it would produce better results in preventing of diseases spreading in the areas. When diseases are prevented; there will be better health in the community, which leads to human resource development which in turn improves the productive capacity of the community. This can also reduce expenses of the people for health care and can create a healthy community.

**Southern Economist,
15 August 2019.**

*****

Blow to federalism

M Sridhar Acharyulu

Rajasthan is the state where the idea of right to information evolved and revolutionised India's governance in the form of Right to Information (RTI) Act, 2005. Now, after the passage of the Right to Information (Amendment) Bill, 2019, Rajasthan is also the state that has to withhold selection of its state information commissioners, even after having issued the notification, because the Centre is yet to prescribe their status; salary and term. The status of information commissioners under the RTI Act, 2005, and according to the Constitution of India, will be totally denied with this amendment, which is designed to encroach upon the states' power to implement this right within their territory.

Citizens had asked President Ram Nath Kovind, through post cards, emails, online petitions and twitter postings, to return and reject the amendment when it reached the Rashtrapati Bhavan for assent (see 'Seeking information'). But this was not to be. The amendment cannot stand scrutiny because it violates Article 19(1)(a) of the Constitution, of which the right to information remains an integral part. The gist of the amendments is: a) the "five year fixed term or up to age of 65 years whichever is earlier" is removed; b) the status, term and salary of the chief information commissioner, which are now equal to that of the chief election commissioner, will be reduced; and, c) it is contemplated to give powers to the Centre to prescribe the term, salary and status of the information commissioners both at the Centre and the states from time to time.

It may be recalled that the RTI Bill, 2004, had a strange provision of appointing deputy commissioners, who would function as per "the direction of the Central Government". The Parliamentary Standing Committee had then

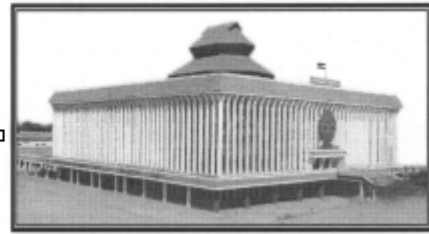

rightly recommended its deletion because it would have made every information commissioner a clerk in the administration. Finally when the Bill was passed, this sub-clause was replaced with: “...may exercise all such powers and do all such acts and things which may be exercised or done by the Central Information Commission autonomously without being subjected to directions by any other authority under this Act”.

Through the amendment, the Centre seeks control of the rule making power of the states to determine salaries, allowances and tenure of state information commissioners. The statement by the Union Minister of State for Personnel, Public Grievances and Pensions that the power of framing rules with respect to information commissions does not fall under the purview of either the Union or the State or the Concurrent lists, is factually incorrect. Section 27 of the RTI Act vests the power to frame RTI rules with the state governments also. As the State Information Commissions (SICS) are constituted and populated by the state governments by virtue of Section 15 of the RTI Act, they make RTI rules relating to fees and other matters listed in Section 27 for the SICS also. It is not proper to take over the power which was vested with state governments by the Constitutional scheme of distribution of power and also as per the RTI Act, 2005.

Sections 15-18 of the RTI Act, 2005, which provide for the establishment and constitution of the SCIS and the removal of information commissioners, are the main source of its federal nature. Recognising this legal position, the RTI Act vests the rule-making power in the heads of all the three organs of the State as “competent authorities”. Thus the rules that the Centre makes are applicable only to the executive branch of the government, the Union Territories and such other bodies. The speakers of the Lok Sabha and the Vidhan Sabhas, the chairperson of the Rajya Sabha and the Legislative Councils, the chief

justice of India and the chief justices of the respective high courts are vested with the power to make rules to implement their RTI Act within their jurisdiction. The Centre's RTI rules do not have automatic applicability to them. This is the scheme provided for in Sections 2(1)(a) and 2(1)(e), which define the terms "appropriate government" and "competent authority", respectively read with Sections 27 and 28 of the RTI Act, which vest the rule-making power in such bodies. The amendment obliterates this harmonious scheme.

It also creates two sets of laws applicable to salaries paid in SICS one made by the states for staff of the commissions under Section 27(2) of the RTI Act, and the other which the Centre hopes to make for the state information commissioners. Further, the salaries of information commissioners in the states are paid out of the Consolidated Fund of the state concerned, over which the Centre has no control. The amendment thus tries to wrest control over the states' financial and executive powers.

DOWN TO EARTH,

16-31 August 2019.

കാലത്തിന്റെ നേർസാക്ഷ്യം

(പുസ്തകപരിചയം - 'പ്രസ് ഗ്യാലറി കണ്ട സഭ' - പി. ശ്രീകുമാർ)

എം.വി.സി.

'പ്രസ് ഗ്യാലറി കണ്ട സഭ' എന്ന പുസ്തകം ഒരു പൈതൃകസാക്ഷ്യമാണ്; ഒപ്പം ചരിത്രവും. കേരളപ്പിറവി മുതൽ തന്നെ മാധ്യമങ്ങൾ നിയമസഭാനടപടികൾ പ്രാധാന്യത്തോടെ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിരുന്നു. പലതും പല രീതിയിൽ ആയിരുന്നെന്നു മാത്രം. ഇതിനൊരു ഏകീഭാവം വന്നത് 1970 കളിലാണ്. കെ. ആർ. ചുമ്മാറിനെ പോലുള്ള പ്രഗത്ഭർ ആണ് അതിനു തുടക്കമിട്ടതും ഒരു തരത്തിൽ പറഞ്ഞാൽ ഇത് പരിമിതിയെ അതിജീവിക്കൽ കൂടിയിരുന്നു. തിരുവനന്തപുരത്തുനിന്നുള്ള പത്രങ്ങൾക്ക് ദൈനംദിനനിയമസഭാ നടപടികൾ വിശദമായി പിറ്റേന്നു തന്നെ പത്രത്തിൽ പ്രസിദ്ധീകരിക്കാൻ കഴിഞ്ഞപ്പോൾ സാങ്കേതികമായി ഒട്ടേറെ പരിമിതികൾ അക്കാലത്ത് ഉണ്ടായിരുന്ന കോട്ടയം പത്രങ്ങൾക്ക് അതിനു കഴിഞ്ഞിരുന്നില്ല. അത് അതിജീവിക്കാനാണ് വിശദമായ റിപ്പോർട്ടിംഗ് ഒഴിവാക്കി അവലോകനമാക്കിയത്. വിമർശനവും വിശകലനവുമെല്ലാം ചേർത്ത് 'മലയാള മനോരമയിലെ' കെ.എം. ചുമ്മാർ അത് കൂടുതൽ ആകർഷകമാക്കുകയും ചെയ്തു. പിന്നീട് മറ്റു പത്രങ്ങൾ ഈ രീതി പിന്തുടരാൻ നിർബന്ധിതരായി.

1970 നവംബർ മുതൽ 2017 വരെയുള്ള നാലരപതിറ്റാണ്ടിലേറെക്കാലത്തെ പ്രസക്തമായ നിയമസഭാ അവലോകനങ്ങളാണ് ഈ പുസ്തകത്തിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിരിക്കുന്നത്. പതിറ്റാണ്ടുകൾക്കു മുമ്പുള്ള നിയമസഭാ പ്രവർത്തനങ്ങളും അവലോകനരീതിയിലെ വ്യത്യാസങ്ങളും ഒരുപോലെ എടുത്തു കാണിക്കുന്ന ഗ്രന്ഥമാണിത്. പ്രഗത്ഭരായ നിയമസഭാ സാമാജികന്മാർ എങ്ങനെ സഭയിൽ പെരുമാറിയിരുന്നു എന്ന് നമുക്ക് ഇതിലൂടെ വ്യക്തമാകും. അതുപോലെതന്നെ നിയമസഭയിലെ ബാലിശമായ തമാശകൾക്കും ഇതര അഭിപ്രായങ്ങൾക്കും അമിത പ്രാധാന്യം നൽകാതെ ഗൗരവപൂർവ്വം സഭാനടപടികൾ റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യുന്നതെങ്ങനെ എന്നതിന്റെ ഉത്തമ ഉദാഹരണവുമാണ് ഈ ഗ്രന്ഥത്തിലെ പഴയകാല നിയമസഭാ അവലോകനങ്ങൾ. പ്രഗത്ഭ പത്രപ്രവർത്തകരായ കെ.ജി. പരമേശ്വരൻ നായർ, കെ. ആർ. ചുമ്മാർ,

പി.സി. സുകുമാരൻ നായർ എന്നിവരുടെയൊക്കെ അവലോകനങ്ങൾ പത്രപ്രവർത്തക വിദ്യാർത്ഥികൾക്കു പാഠപുസ്തകമാണ്. സാധാരണക്കാർക്ക് വേണ്ടത്ര അവഗാഹമോ താല്പര്യമോ ഇല്ലാത്ത ബജറ്റ് ചർച്ചയൊക്കെ കെ.ജി. പരമേശ്വരൻ നായർ റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യുമ്പോൾ അത് അത്യാകർഷകമായി എന്നത് അനുഭവപാഠം.

പ്രശസ്ത പത്രപ്രവർത്തകനായ പി. ശ്രീകുമാർ ആണ് ഈ ലേഖനങ്ങൾ കണ്ടെത്തി ക്രോഡീകരിച്ച് പുസ്തകരൂപത്തിലാക്കിയിരിക്കുന്നത്. ഇതിന്റെ ചരിത്രപരമായ പ്രാധാന്യം മനസ്സിലാക്കിക്കൊണ്ടാകാം കേരള മീഡിയ അക്കാദമി പ്രസിദ്ധീകരിക്കാനും തയ്യാറായി. ഇതൊരു കാലഘട്ടത്തിന്റെ ആവശ്യം മാത്രമല്ല, ചരിത്രനിയോഗം കൂടിയാണ്. മൺമറഞ്ഞുപോയ പ്രഗത്ഭരായ രാഷ്ട്രീയ പ്രതിഭകളെയും സർഗ്ഗധനരായ പത്രപ്രവർത്തകരേയും നമുക്ക് ഈ മികച്ച ഗ്രന്ഥത്തിലൂടെ ദർശിക്കാം.

സാധാരണ വായനക്കാർക്കും ചരിത്രവിദ്യാർത്ഥികൾക്കും ഒരു പോലെ ഇഷ്ടപ്പെടുന്ന ഈ പുസ്തകം പത്രപ്രവർത്തക വിദ്യാർത്ഥികളെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം പാഠപുസ്തകമാണ്.

**കേരള ശബ്ദം,
16-31 ആഗസ്റ്റ് 2019.**

കക്കകക

RESUME OF BUSINESS TRANSACTED

DURING THE FIRST SESSION OF THE 17TH LOK SABHA

The First Session of the Seventeenth Lok Sabha commenced on 17th June 2019 and concluded on 6 August 2019. In all, the House held 37 sittings spread over 280 hours. The House sat 71 hours extra to transact important financial, legislative and other business during the period. The First Session has been the most productive ever in the history of the Lok Sabha in terms of number of legislations passed, utilization of the time of the House and providing ample opportunity to first time Members to speak in the House.

Following the General Elections, the Sixteenth Lok Sabha was dissolved by the President of India, Shri Ram Nath Kovind on 25 May 2019 and the Seventeenth Lok Sabha was constituted on the same day. A quick glance at the membership shows that the present Lok Sabha has as many as 265 members elected for the first time, which means almost half of the total membership of the House are new members. There has been an increase in the number of women members also. The present Lok Sabha has 78 women members, compared to 62 women members in the previous Lok Sabha. This is the highest ever representation of women in the Lok Sabha. Significantly, out of these 78 women members, 46 are first-time elected members.

Arrangements by Lok Sabha Secretariat for New Members

The Lok Sabha Secretariat had made elaborate arrangements for the newly elected members arriving in Delhi from all parts of the country. For ensuring smooth and hassle free facilitation for all newly elected Members, Secretariat was engaged in detailed preparations from March, 2019 itself. Guide posts were set up from 23 May to 28 May 2019 at the major Railway Stations and at the Indira Gandhi International Airport Terminal to receive and lead the newly elected members to the Parliament House.

In addition, special arrangements were made in the Parliament House for receiving the members of Lok Sabha. A Single- Window Facilitation Counter arrangement was also made in Committee Room No.62 of the Parliament House for checking of election certificates, issue of Permanent Identity Cards, filling up of various forms, information regarding the language for taking oath or affirmation making in the House, transit accommodation etc. Arrangements were also made for taking their photographs. For the first time a major part of this massive exercise was accomplished in an IT enabled environment. Additionally, a dedicated team of nodal officers constantly remained in touch with the Returning Officers and the newly elected members as facilitators and enablers. The members being issued a Permanent Identity Card on their very first interaction at the time of their registration was another significant first. The first time convergence of otherwise cumbersome documentation and the single desk clearance at the time of registration ensured convenience.

First Session of Seventeenth Lok Sabha

Coming to the Session, on 3 June 2019, the President of India summoned the Seventeenth Lok Sabha to meet on 17 June 2019. Accordingly, the House assembled at 11 a.m. on 17 June and the proceedings began with the playing of the National Anthem. As is customary, members stood in silence for a short while to mark the solemn occasion of the first sitting of the newly constituted House. Dr. Virendra Kumar the senior most member of the House, who was earlier appointed as Speaker *Protem* by the President and who had already taken oath before the President, presided over the House. The Speaker *Protem* welcomed all the members elected to the new Lok Sabha and expressed confidence that the members would help the Chair in maintaining the highest traditions of the House and thereby strengthening the edifice and roots of parliamentary democracy in the country. Thereafter, a list containing the names

of members elected to the Seventeenth Lok Sabha which had been submitted by the Election Commission of India was laid on the Table of the House.

The first two sittings of the House held on 17 and 18 June were mainly devoted to the members making and subscribing the oath or affirmation. The Speaker *Protem* was assisted in this task by members of a Panel of Chairmen consisting of Sarvashri Kodikunnil Suresh, Shri Brijbhushan Sharan Singh and Bhartruhari Mahtab. As many as 539 members made and subscribed the oath or affirmation and took their seats in the House during these two days. Five more members made oath or affirmation in the subsequent days. In this context, I also wish to mention about a significant procedural change *vis-a-vis* the process of taking oath and making affirmation by Members. Hitherto before, the practice has been that Member after making oath or affirmation used to go up to Chair after greeting the Chair, used to come to the other side of the Table and then sign the Roll of Members which was kept on the left hand side of the Secretary-General's Table. For the sake of convenience of Members, from first Session of 17th Lok Sabha onwards, as per revised procedure, member after taking the oath or making affirmation, signed the Roll of Members which was placed on the Table on the *right hand side* of the Secretary-General's Table. This initiative was highly appreciated.

Election of the Speaker

On 19 June 2019, after some members made and subscribed the oath or affirmation, the item relating to the election to the Office of the Speaker, Lok Sabha was taken up. In all, thirteen motions, all proposing the name of Shri Om Birla were moved. The motion moved by Shri Narendra Modi and seconded by Shri Raj Nath Singh was unanimously adopted and Shri Om Birla was chosen as the Speaker of the Seventeenth Lok Sabha. Subsequently, the Prime Minister and Leaders of other Parties and Groups conducted him

to the Chair. Felicitating Shri Om Birla on his unanimous election as the Speaker of the Lok Sabha, the Prime Minister and the Leaders of the various Parties and Groups in the House pledged full cooperation to him.

Replying to the felicitations, Shri Birla expressed his sincere gratitude to the House for the honour bestowed upon him and *inter alia* said:

... “Members may have divergent views and ideology, their policies too may be divergent but all of us have come to this House with a mission to make our nation prosperous and progressive. Today, India is moving forward. India has achieved its remarkable position the world over. It should be our effort to abide by the decorum of the House in order that we may set a precedent across the globe of our dignified Parliamentary tradition. I would carry out the solemn responsibility entrusted upon me and do expect that the requisite cooperation would be extended at your end to run the House in an impartial and uninterrupted manner .... On my part, I would like to assure you that I deem it my responsibility to protect the concerns of everyone without having any regard to your numbers .... ”

Thereafter, the Prime Minister introduced the members of the Union Council of Ministers to the House.

Address by the President and Motion of Thanks

This being the first Session of the new Lok Sabha, the President of India, Shri Ram Nath Kovind, addressed the members of both the Houses of Parliament assembled together in the Central Hall on 20 June 2019 at 11.00 hrs. Later, the Lok Sabha met at 12.30 hours and a copy of the Address by the President was laid on the Table of the House and the House adjourned for the day.

The Motion of Thanks to the Presidential Address was moved by Shri Pratap Chandra Sarangi on 24 June 2019 which was seconded by Dr. Heena Gavit. The discussion on the Motion of Thanks to the President’s Address was

held on 24 and 25 June 2019. As many as 118 members participated in the discussion that lasted over 13 hours and 47 minutes. On 25 June, the Prime Minister Shri Narendra Modi replied to the debate. The Motion of Thanks to the President for his Address was adopted the same day after all the amendments moved were negated.

I would now like to dwell briefly upon important issues raised by members and deliberations during the First Session.

- **Questions:** Out of 500 Starred Questions listed during the Session, 183 Starred Questions were answered orally on the floor of the House. Written replies to the remaining Starred Questions along with 5711 Unstarred Questions were laid on the Table of the House. During the current Session, on an average 7.6 questions per day were answered, whereas during 1966-2019, on an average 3.35 Questions were answered. The maximum numbers of Questions were answered during this Session.
- **Matters of Urgent Public Importance:** The Hon'ble members made use of Rule 377 to raise 488 matters, particularly relating to their constituencies. Besides, 1066 matters of urgent public importance were raised by members during Zero Hour. I find it pertinent to mention here, Hon'ble Speaker gave maximum opportunity to newly elected Members to raise matters of public interest during Zero Hour. As many as 161 members were allowed to speak on a single day i.e. on 18 July 2019. As many as 35 statements were made by the Ministers on various important subjects.
- **Legislative/Financial Business :**

Financial Business : The Minister of Finance, Smt. Nirmala Sitharaman presented a statement of the estimated receipts and expenditure of the Government of India for the year 2019-2020 to the House on 5 July 2019. The Minister also laid on the Table the following statements viz., (i) Medium-term Fiscal Policy cum Fiscal Policy Strategy Statement; and (ii) Macro-Economic

Framework Statement; under section 3(1) of the Fiscal Responsibility and Budget Management Act, 2003. Thereafter, she introduced the Finance Bill, 2019 and the House was then adjourned for the day. Earlier, on 4 July 2019, a copy of Economic Survey 2018-2019 was laid on the Table of the House. The House took up the General Discussion on Union Budget for 2019-2020 on 8 July 2019. The discussion continued on 9 July 2019 and 10 July 2019. Since the Departmentally-Related Standing Committee (DRSCs) were yet to be constituted, the Minister of State in the Ministry of Parliamentary Affairs, Shri Arjun Ram Meghwal moved a motion for the suspension of Rule 331 G of the *Rules of Procedure and Conduct of Business in Lok Sabha* in its application to the discussion and voting on the Demands for Grants for 2019-20, which was adopted by the House. The Hon'ble Speaker Shri Om Birla thereafter observed:

“Hon. Members, although Rule 331 G of the Rules of Procedure has been suspended to enable the House to pass the Demands for Grants without the same being referred to the concerned Departmentally Related Standing Committees. The Demands would, however, stand referred to the Standing Committees, after they have been constituted, for examination and report to the House so that the Committees can make suitable recommendations which may be used in the preparation of Demands for Grants for the next year.”

The Demands for Grants for 2019-20 in respect of the following Ministries were discussed and voted in full: (i) Ministry of Railways, 11 July 2019; (ii) Ministry of Road Transport and Highways, 15 and 16 July 2019; (iii) Ministry of Rural Development and Ministry of Agriculture and Farmers' Welfare, 16 and 17 July 2019; and (iv) Ministry of Youth Affairs and Sports, 17 July 2019.

Twenty one cut motions each were moved in respect of the Demands for Grants relating to Ministry of Railways; Ministry of Road Transport and Highways and Ministry of Rural Development; twenty eight in respect of Demands for Grants relating to Agriculture and Farmers' Welfare; and forty one in respect of Demand for Grants relating to Ministry of Youth Affairs and Sports. All the cut motions were negatived. All other remaining outstanding Demands for Grants in respect of the Union Budget for the year 2019-2020 were submitted to the vote of the House and voted in full. The related Appropriation Bill was passed. The Finance Bill, 2019 was passed by the Lok Sabha on 18 July 2019. The Rajya Sabha returned the Appropriation (No.2) Bill, 2019 and the Finance (No.2) Bill, 2019 on 25 July 2019. As such the entire Financial Business was completed before 31 July 2019.

Legislative Business(Government): During the Session, 33 Government Bills were introduced, 6 Bills, as passed by Rajya Sabha, were laid on the Table of Lok Sabha. 35 Government Bills were passed by the House. Some of the important Bills considered during the Session include: (i) The Unlawful Activities (Prevention) Amendment Bill, 2019, (ii) The National Investigation Agency (Amendment) Bill, 2019, (iii) The Code on Wages Bill, 2019, (iv) The Muslim Women (Protection of Rights on Marriage) Bill; 2019, (v) The National Medical Commission Bill, 2019, (vi) The Consumer Protection Bill, 2019, (vii) The Transgender Persons (Protection of Rights) Bill, 2019 and (viii) The Jammu and Kashmir Reorganisation Bill, 2019.

Private Member's Bills : As many as 118 Bills on different subjects were introduced by the Private members during the Session. The discussion on the motion for consideration of the Compulsory Voting Bill, 2019, moved by Shri Janardan Singh 'Sigriwal', on 21 June 2019 was further taken up for discussion on 12 and 26 July 20 19. However, the discussion on the Bill

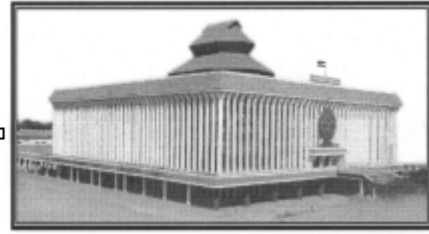

remained inconclusive.

Private Member's Resolution : As regards, Private Members' Resolutions, the Resolution regarding the construction of canals through Ken-Betwa river-linking projects to overcome the problem of water scarcity and stray cows in the Bundelkhand region, moved by Shri Kunwar Pushendra Singh Chandel on 21 June 2019, was further discussed on 28 June and 19 July 2019. However, the discussion remained part discussed.

- **Panel of Chairpersons :** On 21 June, the Speaker announced that he had under Rule 9 of the Rules of Procedure and Conduct of Business in Lok Sabha, nominated Smt. Rama Devi, Dr. Kirit P. Solanki, Shri Rajendra Agarwal and Smt. Meenakashi Lekhi on the panel of Chairpersons. On 25 June, the Speaker announced the nomination of Shri Suresh Kodikunnil as the Member of the Panel of Chairpersons. Further, on 26 June 2019 the Speaker announced the nomination of Sarvashri A. Raja, P.V. Midhun Reddy and Bhartruhari Mahtab as the members of the Panel of Chairpersons while on July 3 and 4 he announced the nomination of Shri N. K. Premachandran and Dr. Kakoli Ghosh Dastidar, respectively to the Panel of Chairpersons.
- **Obituary References:** Obituary References were made to the passing away of the former members, viz., Sarvashri S. Rajendran, Vishwa Nath Shastri, Paripoornanand Painuli, K.J.K. Ritheesh Sivakumar, S.P.Y. Reddy, V.Viswanatha Menon, R.N. Rakesh, Hariom Singh Rathore, M.K. Subba, Kamlesh Balmiki, S. Jaipal Reddy and Smt. Sheela Gautam.

On 22 July 2019, the Hon'ble Speaker made reference to the passing away of Ramchandra Paswan, a sitting member of the Lok Sabha. He also made reference to the passing away of Smt. Sheila Dikshit, a former member of the House and former Chief Minister of Delhi. As a mark of respect to the memory of the departed, members stood in silence for a short while and,

thereafter, the House was adjourned till 2.00 pm.

- ***Congratulatory References:*** The Speakers on behalf of the House congratulated all the scientists of Indian Space Research Organisation (ISRO) for successfully launching Chandrayaan-2, India's second indigenous mission to moon.

- ***Other Parliamentary Events:*** Orientation Programme for newly elected members: An Orientation Programme for the newly elected Members of the 17th Lok Sabha was organized by the Parliamentary Research and Training Institute for Democracies (PRIDE), earlier known as Bureau of Parliamentary Studies and Training (BPST) from 3 to 4 July and on 19 July 2019. The Union Minister of Defence, Shri Rajnath Singh inaugurated the Orientation Programme on 3 July 2019. Lok Sabha Speaker Shri Om Birla, Union Minister of Parliamentary Affairs, Shri Pralhad Joshi and Leader of Indian National Congress in Lok Sabha, Shri Adhir Ranjan Choudhury addressed the Members at the Inaugural Function. As many as 295 newly elected members attended the programme. The members were addressed on various procedural and other matters by the Union Ministers and eminent parliamentarians during the Programme.

Yoga Shivir: On 21 June, 2019, on the occasion of International Day of Yoga, a Yoga Shivir was organized in the Parliament House. Hon'ble Speaker, Shri Om Birla graced the occasion.

Special Cleanliness Drive: On the initiative of Hon'ble Speaker Lok Sabha, Shri Om Birla, a two-day *Swachhata Abhiyan* (Special Cleanliness Drive) in Parliament House Estate was held on 13 and 14 July 2019. Union Ministers, Ministers of State, Members of Parliament and other dignitaries present on the occasion took the pledge to spread the message of *Swachhata*. The Lok Sabha Speaker Shri Om Birla urged the Members of Parliament to work towards taking the zeal of *Swachhata Abhiyan* from Parliament to each

village of the country. Later, Shri Birla visited Parliament House, Parliament Library Building, Parliament House Annexe and its Extension Building and gave detailed directions for cleanliness and upkeep of the Complex.

Tree Plantation Drive: On 26 July 2019, Lok Sabha Speaker Shri Om Birla launched a ‘Tree Plantation Programme’ in the lawns of Parliament Library Building. On the occasion, the Prime Minister Shri Narendra Modi and Lok Sabha Speaker Shri Om Birla each planted a sapling of the *Rudraksha* tree. Several Union Ministers, Deputy Chairman Rajya Sabha Shri Harivansh and Members of Parliament were present at the programme. Shri Birla said that with the launch of this initiative of tree plantation in Parliament, concerted efforts should be made to make every part of the country clean and green. Later, Leaders of Parties in Rajya Sabha and Lok Sabha also planted the saplings of *Rudraksha* tree and Crape Myrtle tree at the earmarked places. On the last day of the Session, on 6 August, 2019 the Hon’ble Speaker, in his Valedictory Address, said:

“... During the period from 17-6-2019 to 6-8-2019 in 37 sittings, a total number of 33 Government Bills were introduced and 36 Bills were passed. This figure is quite on the higher side when compared to the first session of First Lok Sabha in 1952 in which 32 Government Bills were introduced and 24 bills were passed even though the House sat for 67 days. The Bills were passed in such a great number with the cooperation of all of you. Out of 265 newly elected Members, almost all of them got an opportunity to speak in the House either during zero hour or on another business of the House. During the zero hour out of 265 newly elected Members, 229 Members got the opportunity to speak in the House. Out of 46 newly elected women Members, 42 of them got opportunity to speak in the Zero Hour. I am very glad to say that during

this period there was no loss of time due to interruptions, which is perhaps a record since 1952 till date. All of you conducted the proceedings of the House in a productive manner for which you all deserve compliments. I hope that this cooperation would continue in the coming session also to enable us to uphold the dignity of the House in the country and the world as well. ....”

The House was adjourned *sine die* on 6 August after the playing of National Song. The President of India prorogued the Lok Sabha on 8 August 2019.

